

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
2024/5. KÜLÖNSZÁM

bONNUM PUBLICUM

**VÁLTOZÓ VILÁGREND
– MICHAEL ANTON**
a Trump-kormány volt
nemzetbiztonsági tisztviselője 30

**A 2024-ES MAGYAR
EU-ELNÖKSÉG**
Kötetbemutató 08

LUDOVIKA FESZTIVÁL

KÖZEL HÚSZEZER LÁTOGATÓ Európa a középpontban 49

4

Történelmi hagyományok, megújuló értékek

54

Száznapos ünnepség

49

Könnyűzenei programok és családi nap

TARTALOM 2024/5., különszám

01	TARTALOM	24	FIATALOK AZ EU-ELNÖKSÉG ALATT	40	NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A TERROR ELLENI HARCBAN
02	KÖSZÖNTŐ	25	A KORLÁTLAN SZABADSÁG HAMIS ILLÚZIÓJA	42	TUD-E EURÓPA VERSENYKÉPES MARADNI AZ ÚJ ŰRVERSENYBEN?
04	A FESZTIVÁL RÓL	26	DIPLOMA ÉS GYEREKVÁLLALÁS – NŐI PERSPEKTÍVÁK	44	VERSENGÉS VAGY DŰHÖNGÉS?
08	A 2024-ES MAGYAR EU-ELNÖKSÉG KONNEKTIVITÁS: MAGYARORSZÁG KULCSÁLLAMI SZEREPE	28	ERŐS MAGYAR HADERŐ, BIZTONSÁGOS EURÓPA	45	A TERMELÉKENYSÉGI KIHÍVÁSOK KEZELÉSE AZ EU-BAN
10	EURÓPA VÁLASZT: JOBBOLDALI FORDULAT VÁRHATÓ?	30	HÁBORÚ UKRAJNÁBAN: A VÁLTOZÓ VILÁGREND	46	„LESZ PÉNZ, FŐNÖK?” – UNIÓS FORRÁSOKRÓL KÖZÉRTHETŐEN
12	ÁTALAKULÓ ÚJ VILÁGREND	32	ÚTON AZ „ALVÓ NATO-HOZ”	47	A VÍZ AZ ŰR – A VERSENYKÉPES ÉS FENNTARTHATÓ MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉSBEN IS?
14	NEHEZÍTETT PÁLYÁN: NYUGAT-BALKÁN	33	A VÉDELMI INNOVÁCIÓ SZEREPE AZ EURÓPAI KATONAI KÉPESSÉGFEJLESZTÉSBEN	49	MINDEN EDDIGINÉL TÖBBEN VOLTAK KÍVÁNCSIÁK A 14. LUDOVIKA FESZTIVÁLRA
16	MAGYARORSZÁG 20 ÉVE AZ EU-BAN	34	AZ EU SZEREPE A NYUGAT-BALKÁN KIHÍVÁSAINAK KEZELÉSÉBEN	54	SZÁZNAPOS ÜNNEPSÉG
17	BOSZNIA-HERCEGOVINA AZ EURÓPAI TANÁCS DÖNTÉSE UTÁN: KIHÍVÁSOK ELŐTT	36	MIGRÁCIÓS KRÍZIS EURÓPÁBAN ÉS AZ USA-BAN		
18	A CSALÁD SZEREPE A JÖVŐNK FORMÁLÁSÁBAN	38	A PUCCSOK HULLÁMA AFRIKÁBAN		
20	VEZTESÉG VAGY NYERESÉG? – A LIBERÁLIS FEMINIZMUS ELLENTMONDÁSAI	39	A VÍZHIÁNY ÉS A MIGRÁCIÓ ÖSSZEFÜGGÉSEI		

TISZTELT OLVASÓK!

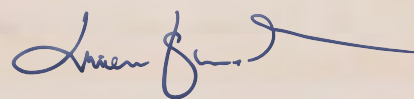
A Ludovika Fesztivál egy olyan meghatározó rendezvény egyetemünk életében, ahol a hagyomány találkozik az innovációval, és a történelem fellobbantja a modernitás lángját. Május 9-11. között campusunkat e nagyszabású fesztivál káprázatos energiája töltötte be, emlékeztetve mindannyiunkat az egykori Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia mesés múltjára és dinamikus jelenére. Visszautazva a múltba, halljuk meg 1808 visszhangját, amikor az első magyar tiszti akadémiát megálmodták, majd ugorjunk előre 1867-ig, amikor ez az elképzelés az Osztrák–Magyar Monarchián belül megvalósulhatott. A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia nem csupán tiszteket, hanem vezetőket, gondolkodókat és hősokeket adott hazánknak az évszázadok során. Termei számtalan ludovikás felemelkedésének voltak tanúi, akiknek nevei ma büszkén díszítik a Hősök folyosóját.

A Ludovika Fesztivál azonban több mint egy főhajtás a múlt előtt – élő, lélegző bizonyítéka a hagyományok és a kiválóság iránti elkötelezettségünknek.

Három nap tele izgalmas koncertekkel, Ludovika Szabadegyetemi előadásokkal és családi programok sokaságával, amelyek életre keltek az Orczy-parkot. Idén nem csak figyeltük a történelmet, hanem alakítottuk is azt, ötvözve a régmúltat a jelenkorral, campusunkat az izgalom és a felfedezés központjává változtatva.

Merüljön el tudósításunkban, amelyet kezében tart, és élje át újra az idej felejthetetlen fesztivál fénypontjait. Hagyja, hogy a Ludovika szelleme inspirálja, kihívások elé állítsa, és emlékeztesse Önt arra az örökségre, amelyet minden egyes nap tovább törekszünk vinni.

Maradjon kíváncsi, szenvedélyes és mindenekelőtt elkötelezett!

Liliana Šmiech

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem
nemzetközi főigazgatója

A Ludovika Fesztivál töretlen népszerűsége, évről évre való növekedése kiválóan szemlélteti a Nemzeti Közzolgálati Egyetem fejlődését, súlyának hazai és nemzetközi felsőoktatási, tudományos és közéletben való növekedését.

Pusztán számokban megragadva: idén 69 magyar, az állam, illetve annak szervei irányításában a legmagasabb szinten szerepet vállaló; illetve 27 külföldi, nemzetközileg is elismert előadó vett részt panelbeszélgetéseinken, vitáinkon és tartott közel félszáz előadást. Idén több mint másfélszer annyian voltak kíváncsiak a fesztivál programjaira, mint tavaly: közel húszezer látogató érkezett a Ludovika Campusra.

Önmagukban e számok is szemléltetik, hogy a Ludovika Fesztivál nem csupán az NKE, de méltán mondhatjuk, hogy hazánk egyik kiemelkedő kulturális eseménye. Jelentősége azonban túlmutat a számokon. Az NKE nemzetköziesítési stratégiájának fő alapelve, hogy világszerte minél több nemzetközileg elismert felsőoktatási intézménnyel, tudományos szereplővel tartson fenn kapcsolatot.

E konnektivitási törekvés sikerét mutatja, hogy egy kivételével az összes kontinensről érkeztek előadók a Ludovika Fesztiválra, így a hallgatóság számára páratlan lehetőség kínálkozott a globális folyamatok sokszempontú, összetett megismerésére. Mi több, egyetemünk e három napban nem csupán jövőt formáló előadások, hon- és rendvédelmi bemutatók, koncertek és családi programok helyszíne volt, hanem olyan találkozási pont is, ahol a világ minden tájáról érkező szakemberek eszmét cserélhettek és személyes ismeretségeket köthettek.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem büszke arra, hogy a Ludovika Fesztivál révén értékes élményeket, tudást, kikapcsolódást, valamint találkozási lehetőséget kínál úgy a családok, az egyetemi hallgatók, mint az előadások, bemutatók iránti érdeklődők és elismert tudományos, közéleti szereplők számára.

A szervezésben részt vett kollégáink mellett köszönettel tartozunk a fesztivál előadóinak, a hon- és rendvédelmi szerveknek, illetve állami hivataloknak és egyéb intézményeknek. Az NKE éppen azt a közzolgálati szemléletet hivatott átadni hallgatóinak, ami biztosította számunkra e támogatást, amelynek révén a Ludovika Campus ismételten pezsgő, nemzetközi kulturális színhely lehetett.

Dr. Korim Balázs

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem
főtitkára

TÖRTÉNELMI HAGYOMÁNYOK, MEGÚJULÓ ÉRTÉKEK

Míg korábban az Orczy-parkban található Nagyréten főként a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia tisztjeit avatták, addig az elmúlt években a helyszínt már inkább a Nemzeti Közszerződési Egyetem (NKE) hallgatói és a kikapcsolódni vágyók foglalják el. Az idén 14. alkalommal megrendezett Ludovika Fesztivál pedig már a harmadik alkalom volt, amikor szabadegyetemi előadásokkal, koncertekkel és családi programokkal várták az érdeklődőket az NKE campusán.

MAGYAR NYELVŰ TISZTKÉPZÉS KÖZADAKOZÁSBÓL

Az első magyar tisztképzőt, a Ludovika Honvéd Királyi Akadémiát 1808-ban alapították, a tényleges tisztképzés azonban csak öt évvel az osztrák–magyar kiegyezés után, 1872-től kezdődhetett meg. Az intézmény nevét a bőkezű királynéről, I. Ferenc császár harmadik feleségéről, Habsburg Estei Mária Ludovika Beatrixról kapta, aki ötvenezer forintos koronázási ajándékát ajánlotta fel az akadémia felállítására. A magyar nyelvű katonai tisztképzés létrehozása érdekében ezután példaértékű közadakozás kezdődött, amelynek eredményeként magánszemélyektől, egyházi közösségektől és vármegyéktől több mint négyszer annyi felajánlás

érkezett, mint amennyi a Tudományos Akadémia felállítására.

A Ludoviceum – ahol a leendő honvédeket a mindenkor magyar haderő legkiválóbb tisztjei oktatták – katonai nevelőintézetként az utánpótlásképzés és a tisztek továbbképzésének olyan magas színvonalú helyszíne volt, hogy hamarosan a bécsújhelyi Mária Terézia Akadémiával egyenrangú felsőfokú tanintézeté vált.

A LUDOVIKA AKADÉMIA NEM SZÜNT MEG, CSAK ÁTALAKULT

Az első világháború után, a trianoni békediktátum értelmében, a honvédségen belül a Ludovika Akadémia maradhatott az egyetlen tiszti utánpótlást biztosító intézmény, amely

1945 tavaszáig működhetett. Ezt követően évtizedekig másik felsőoktatási intézmény használta az épületeket. A Nemzeti Közszerződési Egyetem 2014-ben vehette birtokba a felújított Főépületet. A történelmi helyszínen kapott helyet az egyetem központi adminisztrációja, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar és a Rendészettudományi Kar. A fejlesztés eredményeként helyreállították a történelmi park funkcióját, kiegészítve 21. századi igényeknek megfelelő funkciókkal. A közel egy évtizede tartó beruházássorozat új mérföldkőhöz ért: áprilisban letették a Katasztrófavédelmi Speciális Képzési Központ (KVI) alapkövét, amelyben helyet kap az NKE újonnan induló Nemeskürty István Tanárképző Kara is.

MODERN TANULÁSI KÖRNYEZET ÉS VÁROSREHABILITÁCIÓ

A beruházás révén nem csupán a Ludovika Campus újul meg, hanem megvalósul Józsefváros érintett részének a rehabilitációja is. A KVI hétszintes, bruttó közel huszonnyolcezer négyzetméter nagyságú épületkomplexum lesz, amelyben az előadó- és tanterem, a kollégium, valamint a tűzoltósági és üzemeltetési szárny mellett helyet kap egy négy szerállásos gyakorló tűzoltóórs is. A fejlesztés részeként a Ludovika Campus zöldfelületei is gyarapodnak, egyebek mellett rózsalugas és gyümölcsfák is várják majd az ide látogatókat. A KVI kivitelezésével párhuzamosan indul el a Ludovika Campus mellett elhelyezkedő Korányi Sándor és Diószegi Sámuel utcában megvalósítandó, az NKE új tanárképző karának elhelyezését biztosító beruházás, amely által Józsefváros ezen részének rendkívül leromlott állapotú ingatlanjai újulhatnak meg

a lakók érdekeinek figyelembevételével. Mindezekon felül a Ludovika Campus még inkább megnyílik a nyilvánosság számára is, mivel ezután az Illés utca, vagyis a Fűvészkert felől is be tudnak majd lépni az Orczy-parkba a Huszár kapun keresztül.

INFRASTRUKTÚRA A HALLGATÓK ÉS A JÓZSEFVÁROSI AKADÉMIA SZOLGÁLATÁBAN

Amíg elkészülnek az NKE új létesítményei, a korábbiakhoz hasonlóan a két löteret magába foglaló Ludovika Lövészklubot, a kültéri sportpálya-komplexumot, a labdajátékok és küzdősportok gyakorlására is alkalmas küzdőtérrel rendelkező Ludovika Arénát, a fitnessparkot és a Ludovika Huszár Lovardát az egyetemisták mellett a környékbeli lakosok is használhatják. Az NKE kedvezményes úszáslehetőséget biztosít a kerületi lakosoknak, a Ludovika Campuson nyáron több ezer gyermek táborozhat, de az egyetem helyet biztosít a józsefvárosi iskolák szalagavatói számára is.

Az NKE ugyanakkor az elmúlt tíz év során számtalan olyan nívós nemzetközi és hazai sporteseménynek is otthont adott, mint az öttusa-világkupa vagy -világbajnokság, a röplabda-Európa-bajnokság, az U23-as birkózó-világbajnokság, a vívóvilágkupa és a Maccabi Európa Játékok. A következő hasonló eseményt június 20. és 23. között tartják az Orczy-parkban, ahol a magyar sportolók is biztosíthatják olimpiai szereplésüket. Erre az időre a campuson az extrém sportoké lesz a főszerep: három falmászó-, két gördeszka- és egy BMX freestyle versenypályát állítanak fel, valamint kialakítanak egy breakarénát is.

Az egyetem főépülete egész évben látogatható előzetes bejelentkezés után, aki pedig kíváncsi a Magyar Királyi Ludovika Akadémia történetére, a szárnyépületben található Ludovika Történelmi Kiállítást is meglekintheti. »

SZÁZÉVES A SZÁZNAPOS ÜNNEPSÉG

A közszolgálati képzés folyamatos megújítása mellett a hagyományok őrzése is az NKE kiemelt feladatai közé tartozik, ezért a 14. Ludovika Fesztivál részeként idén is megszervezték a Száznapos ünnepséget. A rendezvényt éppen száz évvel ezelőtt tartották meg először, akkor a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián tanuló tisztjelöltek az avatásuk előtt száz nappal táncmulatsággal ünnepelték azt, hogy száz nap múlva gallérjukra tűzhetik a tiszti aranyesillagot. Ezzel kezdetét vette az augusztus 20-i tisztavatásig

tartó száznapos időszak. A Magyar Honvéd Ludovika Zászlóalj által szervezett Száznapos ünnepség tehát az 1872 óta működő nemzeti honvédtisztképzés eseményeinek nyitó alkalma, elnevezése az avatásig hátralévő időre utal. A frissen végzett hallgatókat ünnepélyes körülmények között avatták tisztté a Ludovika nagyréjtjén 1943-ig, a hagyomány azonban a következő évben a második világháború miatt megszakadt és csak a Ludovika Fesztivállal éledt újjá. Korábban az eseményt a Száznapos ünnepség után tartották, idén azonban már harmadik alkalommal várták szabadegyetemi előadások, koncertek

és családi programok az érdeklődőket május 9. és 11. között. A rendezvényen – amely Budapest egyik legnagyobb és legnépszerűbb tavaszi fesztiváljává nőtte ki magát – a látogatók betekintést nyerhettek a hivatásos szakmák képviselőinek munkájába, illetve megtekinthettek egyebek mellett katonai és rendészeti járműveket, egy PZH-2000 önjáró löveget és egy tüzserész robotot is. A fesztivál ideje alatt esténként a Tóparti színpadon és a Party sátorban könnyűzenei fellépők szórakoztatták a jelenlévőket.

Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna
Fotó: Szilágyi Dénes, NKE archív

LUDOVIKA

— SZABADEGYETEM —

EURÓPA A KÖZÉPPONTBAN

A 2024-es magyar EU-elnökség

Bemutatták a Ludovika Egyetemi Kiadó gondozásában megjelent, A 2024-es magyar EU-elnökség című kötetet a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen május 10-én. A Ludovika Fesztivál részeként megtartott, telt házas esemény panelbeszélgetésén a kötet szerzői – Györi Enikő európai parlamenti képviselő, Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter, Kovács Zoltán nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár – osztottak meg részleteket a hallgatósággal az idei soros magyar elnökség feladatairól és programjairól.

Gazdasági szempontból nagyon rossz helyzetben volt Magyarország, amikor 2010-ben megalakult az új kormány, amelynek néhány hónapja volt csak a felkészülésre – emlékeztetett Györi Enikő európai parlamenti képviselő. A 2011-es uniós elnökség szakpolitikai felelőse kiemelte: hazánk infrastrukturális szempontból is jobb helyzetben van most, mint korábban, a kormánytagjai közül pedig többen is rendszeresen részt vesznek tanácsuléseken. A politikus felidézte: 2011-ben a gazdasági helyreállítás volt a legfontosabb

cél, emellett szabályrendszert kellett alkotni az eladósodás ellen, ugyanakkor szerették volna megmutatni, mit jelent a „közép-európaiság”, illetve előkészítették Horvátország csatlakozását. „Magyar ízt próbáltunk adni annak, ami Európa érdeke is volt” – jelentette ki Györi Enikő, aki hangsúlyozta: a szakpolitikákat nézve a kontinens jelenleg nagyon komoly versenyképességi problémákkal küzd, ezért a magyar elnökség elsődleges feladata most a versenyképesség megerősítése és a meglévő akadályok lebontása lesz. Nekünk is az

az elsődleges érdekünk, hogy az európai gazdaság jobban működjön – tette hozzá. Fontos feladatnak nevezte még a nyugat-balkáni térséggel kapcsolatos bővítési politikát, valamint a kohéziós és az agrárpolitikát is. A mostanihoz hasonló intézményi ciklusváltás a lisszaboni szerződés 2009-es hatálybalépése óta nem volt – mutatott rá Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter. Kifejtette, hogy a korábbiak közül a 2009-es svéd, a 2014-es olasz, illetve a 2019-es finn elnökség lehet iránymutató

számunkra. A politikus részletesen beszélt a június 9-i európai parlamenti választások után megvalósuló intézményi átmenet folyamatáról, amelynek része egyebek mellett az új parlament megalakulása, valamint az Európai Bizottság új elnökének és a biztosoknak a megválasztása is.

„Minél pragmatikusabb, ideológiamentesebb, rugalmasabb egy elnökség, és minél nagyobb bizalmi szinttel rendelkezik az elnökséget ellátó tagállam a többiek és az uniós intézmények irányába, annál nagyobb a valószínűsége, hogy sikeres lesz az intézményi megújulás” – jelentette ki Navracsics Tibor. Hangsúlyozta: még a Magyarországgal ellentétes nézeteket vallók sem kérdőjelezték meg hazánk hozzáértését a szakpolitikai kérdésekhez, de ezek eredményességét is nagyban befolyásolja majd a bizalmi szint.

„Bízunk benne, hogy a magyarok a legkevesebbet fogják észrevenni a szervezésből, mert mi nem látszani akarunk, hanem megteremteni azokat a feltételeket, amelyekkel a szakpolitikai célkitűzések elérhetőek” – fogalmazott Kovács Zoltán nemzetközi

kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár. A 2024-es elnökség operatív feladatainak előkészítéséért és lebonyolításáért felelős kormánybiztos kiemelte: a magyar elnökség végleges rendezvénynaptára, a logó és a szlogen is elkészült már, de ezeket csak az elnökség kezdete előtt hozzák nyilvánosságra.

A politikus felidézte, hogy 2010 második felében részben kényszerből döntöttek úgy, hogy vidéki helyszíneken tartják meg az elnökségi eseményeket, azért, hogy ne bénítsák meg a fővárost, illetve azért, mert nem volt megfelelő infrastruktúra. Most a legtöbb rendezvény helyszíne a Várkert Bazar lesz, de a Bálnát is igénybe veszik erre a célra. A részletekről elmondta: a 176 rendezvényből 16 miniszteriális szintű, informális találkozó, kettő pedig csúcstalálkozó lesz. A kulturális események közül kiemelkedik az október 23-ra tervezett hazai és brüsszeli nagyszabású rendezvénysorozat – tette hozzá. Kitért arra is, hogy a szakpolitikai feladatokat Brüsszelben végzik a kollégák, akiknek létszámát

bővítették, de itthonról is többen segítik a munkájukat.

A magyar és angol nyelven megjelent, 35 szerző és 37 szakmai lektor közreműködésével összeállított, 28 tanulmányt tartalmazó kötet a Ludovika Kiadó oldalán való regisztráció után ingyenesen letölthető – emelte ki a panelbeszélgetés moderátora, Tárnok Balázs. Az NKE Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet vezetője kifejtette: a mű célja, hogy átfogóan ismertesse a 2011-es magyar uniós elnökség tapasztalatait, valamint beszámoljon az idei elnökségre való felkészülésről, illetve annak kihívásairól és lehetőségeiről. Kitért arra is, hogy a könyv első részében található tíz tanulmány politikusok tollából származik, a második részben pedig a magyar elnökség számára fontos szakpolitikák (versenyképesség, demográfia, kohézió, védelem- és bővítéspolitika, migráció) kaptak helyet, de érintik az agrár- és energiapolitika, a Duna régió vagy a romastratégia kérdését is.

Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna
Fotó: Szilágyi Dénes

Konnektivitás: Magyarország kulcsállami szerepe

„Az Európai Unió nem célja, hanem eszköze Magyarország felemelkedésének és a következő időszak legfontosabb kérdése az, lesz-e háború Európában” – fogalmazott a Ludovika Szabadegyetem második napján Orbán Balázs. A magyar kormány stratégiájáról a miniszterelnök politikai igazgatójával Szabó Anett, az NKE sajtófőnöke beszélgetett.

„Innen Budapestről, Magyarországról úgy látszik, hogy az Európai Unió történetében a 2004-es bővítés – amikor tíz ország csatlakozott az európai közösséghez – volt az utolsó sikertörténet” – fogalmazott Orbán Balázs a Ludovika Szabadegyetem május 10-i nyitó beszélgetésén. Kifejtette: azóta egyre több a válságtünet, a negatív tendencia, egyre többen beszélnek stagnálásról és az Unió lemaradásáról a geopolitikai versenyben. Példaként említette a brexitet, a migrációs válságot, a koronavírus-járványt, illetve az orosz–ukrán háborút.

Az Európai Unió nem célja, hanem eszköze Magyarország felemelkedésének, amely nem mehet végbe az uniós együttműködésben való részvétel nélkül, viszont az Unió nem fogja

megoldani Magyarország problémáit, erre csak mi vagyunk képesek – jelentette ki a politikus. Hazánk soros európai parlamenti elnökségéről szólva a miniszterelnök politikai igazgatója azt emelte ki, hogy legtöbbször olyan kormány vezet a tisztséget el látó országot, amely először végzi ezt a feladatot, Magyarország kormányának azonban már van gyakorlata ebben. „Számos olyan, az Európai Unió jövőjét évtizedekre meghatározó kérdés van napirenden, amelyekben megpróbáljuk ezt a kitüntetett időszakot arra is felhasználni, hogy Magyarország számára kedvező irányba menjenek az integrációs folyamatok” – hangsúlyozta. Orbán Balázs beszélt az illegális migrációról is: hangsúlyozta, hogy ebben

a kérdésben nem lehet kompromisszumot kötni, és meg kell védeni a határainkat. Véleménye szerint a következő időszak legfontosabb kérdése az, lesz-e háború Európában, nagyobb lesz-e a háború, vagy bevonódnak-e további államok a konfliktusba. Emlékeztetett a NATO „ukrajnai missziójára”, amelynek részeként közös fegyverbeszerzést és kiképzéseket terveznek. Rámutatott: ezzel egyre inkább az Oroszország és NATO közötti nyílt konfrontáció irányába tesznek lépéseket. Hangsúlyozta azt is, hogy ezt a konfliktust a harcmezőn nem lehet megoldani, és minél tovább tart a háború, annál nagyobb az eskaláció és a kontinensre háruló fenyegetés veszélye. Hozzátette: mindezek következményeként tovább

folytatódik Európa hanyatlása, amit az energiaárakban, az inflációban, a gazdasági recesszióban naponta tapasztalunk.

A politikus felhívta a figyelmet arra, hogy a Vatikán mellett Szlovákia, Ausztria, Szerbia és Görögország is hazánkkal hasonló álláspontot képvisel. Emlékeztetett ugyanakkor arra is, hogy nemcsak Magyarország, de a nyugati országok közvéleményének többsége sem támogatja a háborút, ezért ott igyekeznek a médián keresztül és az NGO-k segítségével meggyőzni az embereket ennek ellenkezőjéről. Orbán Balázs felidézte, hogy az orosz–ukrán háború nem 2022-ben kezdődött, hanem a Krím elfoglalásakor 2014-ben, és jelenleg is abban a térségben zajlanak a harcok, csak a Nyugat másként reagált a konfliktusra akkor, mint most. Ennek okát abban látja, hogy a Nyugat felismerte: a hegemoniája megkérdőjeleződik, és a multipoláris világrendben több

erőközpont alakult ki. Emlékeztetett: a háború következményeként az orosz–európai együttműködés megszűnt, a kontinens energetikai szempontból kiszolgáltatottá vált, és a befektetések is megszűntek.

„Ha ezt a startégit ránk erőltetik, nem fogunk tudni a következő évtizedekben feljebb lépni, és csatlakozni a gazdasági értelemben legfejlettebb országok táborához” – jelentette ki a miniszterelnök politikai igazgatója. A közelmúltban megjelent *Huszárvágás* című könyvére utalva elmondta: a magyar kormány a konnektivitás stratégiáját követi, amelyre jó példa az, hogy a kínai elnök az európai útja során Franciaország és Szerbia mellett csak hazánkat látogatta meg. Kifejtette: a konnektivitás nem önmagunk feladását vagy valamibe való beolvadást jelent, hanem a saját szuverenitásunkat kell megvalósítani a nemzetek közötti együttműködésben. „Mi azt is gondoljuk, hogy a neoliberális helyett szuverenista világrend érkezett el,

ebben pedig azok az országok tudnak sikeresek lenni, amelyek saját értékrendjükből építkezve, nemzeti alapon állva vesznek részt a nemzetközi kereskedelmi, politikai, kulturális és katonai együttműködésben” fogalmazott Orbán Balázs. A magyar konnektivitás startégiája alappilléreinek nevezte az erős államot, a kereszténységet, a munkaalapú társadalmat és a családot, amelyek véleménye szerint pártpolitikán túlmutató értékek. Mindezekhez kapcsolódik az infrastruktúra-fejlesztés (vasút, közút, reptér, kikötő), humántőke-befektetés, valamint az energia- és a bankszektor, illetve az infokommunikáció, a gyógyszeripar, a hadiipar és az agrárium erősítése is.

Míg politikai ellenfeleink a nemzetközi térben igyekeznek elhitetni, hogy Magyarország elszigetelődött, hazánk külpolitikai mozgástere sosem volt ilyen aktív – szögezte le Orbán Balázs.

Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna

Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphoto

Lorenzo Bernasconi

dr. Barbara Hegedűs

Liliana Smiech

Charles Sapin

EURÓPA

VÁLASZT: JOBBOLDALI FORDULAT VÁRHATÓ?

E címet viselte az a kerekasztal-beszélgetés, amelyben Lorenzo Bernasconit, a Machiavelli Center kutatóját, Hegedűs Barbarát, Veszprém alpolgármesterét, EP-képviselőjelöltet, valamint az NKE nemzetközi főigazgatóját, Liliana Smiech-t Charles Sapin francia újságíró kérdezte.

Hegedűs Barbara a közelgő európai parlamenti választások kapcsán elmondta: az immár húszéves uniós tagságunk alatt mindvégig fontos volt az európai képviselők megválasztása, ám a voksolások viszonylag alacsony részvételi arány mellett zajlottak: az állampolgároknak jellemzően kevés ismerete volt arról, milyen munka zajlik Brüsszelben. Az elmúlt években azonban ez megváltozott. Az Európai Parlament szerepe erősödni látszik, és az intézmény az általa tárgyalt témák nyomán nagyobb hatással van az európai polgárok életére. Az egyik ilyen terület például a nemzetek,

nemzetállamok jövője. Fontos, hogy az EP miképpen határozza meg az európai értékeket, és az is, hogy a nemzetek ennek révén milyen mértékben őrizhetik meg szuverenitásukat – fogalmazott Hegedűs Barbara.

Liliana Smiech szerint minden egyes választás speciális, ám jelenünk eseményei most különösen érdekesegek; sokakat érdekel, mi történik Brüsszelben, amely a kezdetektől a szabadság, az európai értékek, a demokrácia, az emberi jogok letéteményeseként határozza meg magát. Ám minderről a politikuskok mintha megfeledkeztek volna. A mostani szavazás eldönti, hogy marad

a jelenlegi irány, vagy előtérbe kerül a nemzeti szuverenitás. Emlékeztetett: tavaly Lengyelországban voltak választások, idén pedig az EU mellett az USA is választ. Az eredmények Európa és az Egyesült Államok kapcsolatát is meghatározzák majd.

Lorenzo Bernasconi úgy vélte, jellemzően azt gondoljuk, hogy egy választás megváltoztatja az Unió jövőjét, de eddig ez nem így történt. Jelen esetben azt valószínűsíti, hogy a konzervatívok megerősödhetnek annyira, hogy néhány döntést blokkoljanak, s ennek hosszú távú hatásai lehetnek. Az egyes pártoknak eltérő vízióik

vannak az Európai Unióról. A globalista erők értékrendje szerint a nemzetállamok erős határaikkal háborúk kiváltó okai lehetnek. A konzervatív megközelítés ezzel szemben a nemzetállamot megvédendő értéknek tartja, ezért hangsúlyt fektet a védelempolitikára. A felvetésre, hogy erősödnek a nacionalista, konzervatív erők, Liliana Smiech elmondta: Lengyelországban sem vesztett a Jog és Igazságosság Párt, csak a kormányzáshoz szükséges többséget nem tudta megszerezni. Szerinte a bevándorlás az egyik fontos terület, amellyel foglalkozni kell. Állunk egy medence mellett, bele szeretnénk ugrani, csak éppen elfelejtettük megőlni a vizet – fogalmazott, arra utalva a metaforával, hogy az emberek, a társadalmak kevés figyelmet kapnak. Az NKE nemzetközi főigazgatója úgy vélte: úgy tűnik, mintha az Unió megfeledkezne az emberekről. A fenntarthatóságról és az uniós értékekről sok szó esik, de eközben Európa elveszíti versenyképességét. A német autópár

bajban van, közben amerikai és kínai kocsikat importálunk. A nemzeti mozgalmak mint ideológiai megközelítés népszerűsége abból fakad, hogy az embert helyezi középpontba: az emberi méltóságot, biztonságot, versenyképességet, normalitást – mondta Liliana Smiech. Charles Sapin a megváltozott életmódról, identitáskeresésről, új, liberális jogokról is kérdezte a résztvevőket. E téma kapcsán Hegedűs Barbara elmondta: 2019 óta a Régiók Európai Bizottságának tagjaként tapasztalja, milyen viták és konfliktusok adódnak e téma kapcsán. A normalitás fenntartása azt jelenti, hogy olyan témákról kell beszélni, amelyek fontosak a társadalom számára. Figyelmeztetett: ha rossz döntéseket hozunk, azok egy része nem tehető jóvá a jövőben. Ilyen például az illegális migráció témája – az ezzel kapcsolatos lépések utólag nem korrigálhatók, miközben nagymértékben érintik életstílusunkat, gazdaságunkat, biztonságunkat.

Óvatosnak, előrelátónak kell lenni – húzta alá. Pontosan tudni kell, mi az, amit meg szeretnénk őrizni, fenn akarunk tartani.

A környezetvédelem és a Green Deal (európai zöld megállapodás) kapcsán Liliana Smiech azt emelte ki, hogy Európában kevés az energiahordozó, ezért nagyon fontos a diverzifikáció, a nukleáris energia és a megújuló energiaforrások szerepe. Ez az orosz agresszió nagyon fontos tanulsága – tette hozzá. Fontos továbbá az is, hogy a szabályok ne kössék gúzsba az európai cégeket, mint az a német autópárban látszik.

E gondolatmenetet folytatva Lorenzo Bernasconi olyan szélsőséges álláspontok létezésére is felhívta a figyelmet, amelyek minden, a környezetet érintő emberi tevékenységet egységesen elítélnék. Az ilyen megközelítések, vélte, nem néznek szembe a valódi problémákkal. Bezárjuk a gyárainkat, magas adókat vetünk ki a működésre, csökkenteni akarjuk a környezetszennyezést, közben Kínából importálunk autókat. Nincs jelen a felismerés, hogy ugyanazon a bolygón élünk – holott ez a valódi kontrollnélküliség ránk, európaiakra is visszahat, figyelmeztetett. Végül Hegedűs Barbara a nemzetek Európája gondolat kapcsán úgy vélte: Európának a nemzetek között zajló valódi, érvelő vitákra van szüksége. Nem az intézményeknek kell megmondaniuk, mit tegyenek a nemzetállamok, ezt fontos belátni, hangsúlyozta.

Szerző: Kovács Lilla

Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphoto

ÁTALAKULÓ, ÚJ VILÁGREND

Az átalakuló, új világrend, az EU visszavonulása Afrikából és ennek következményei Magyarország EU-elnökségére címmel tartott előadást David Francis, volt Sierra Leone-i külügyminiszter a Ludovika Fesztivál második napján.

A politikus előadása során árnyalt, olykor provokatív meglátásaival gondolkodásra, saját vélemény kialakítására igyekezett ösztönözni a hallgatóságot. „Nem vagyok afrooptimista. Természetesen hiszem, hogy van remény Afrika kapcsán, és van jövője a kontinensnek, de pragmatikus vagyok, a valóságból indulok ki, azt veszem alapul” – kezdte előadását. David Francis elsőként helyzetképet festett. Az orosz–ukrán konfliktus és a közel-keleti harcok apropóján úgy vélte, a második világháborút követő status quo és a hidegháború utáni

időszak legjelentősebb geopolitikai változását látjuk, éljük. A nemzetközi rend megbomlott, ez azonban nem e háborúkkal kezdődött, vélte, s felidézte a Covid időszakát. A pandémia világszerte komoly kihívásokat támasztott, s a nyugati dominancia okán a fejlődő világot nagyobb mértékben is sújtotta, mint az iparosodottabb régiókat. Világszerte zavarok támadtak az ellátási láncokban, élelmiszerbiztonsági gondokat okozva. Ugyancsak problémás lett az energiabiztonság megoldása, ami pénzügyi válsággal

párosult. Mindezek eredője egyfajta megélhetési válság lett. Nincs már szükség olyasfajta „globális rendő” szerepre, mint amelyet az Egyesült Államok töltött be. Az egypólusú világrend helyett többpólusú alakul, és az egyik vezetője Kína lesz. Az új helyzetben a világ különböző régiói vállalnak majd felelősséget a saját területükön jelentkező kihívások kezeléséért – vélekedett a szakértő. Afrika szerepe kapcsán David Francis megköszönte Magyarország támogatását, amelyet annak érdekében

fejtett ki, hogy idén januártól az ENSZ Közgyűlése a szervezet Biztonsági Tanácsába öt új nem állandó tagot, köztük Sierra Leonét is beválassza. Kínával kapcsolatban úgy fogalmazott: számos afrikai ország hajlik az új nagyhatalommal való együttműködésre. Mint mondta, az ázsiai ország nem foglalkozik az afrikai kalózzal, az emberi jogok, a demokrácia problémáival. Ők üzletet akarnak kötni, s azt igyekeznek gyorsan nyélbe is ütni, tapasztalják a fekete kontinensen. Kínával három-nyolc hónap alatt megállapodásra lehet jutni, és akár hídépítésről, akár reptérindításról legyen szó, egy éven belül el is indulnak a projektek. Nem úgy, mint az Európai Unióval, ahol nagyon lassan történik előrelépés, tette hozzá az előadó.

Az afrikai–európai kapcsolatokról szólva David Francis elmondta: a gyarmatosítás évszázadai nem múltak el nyomtalanul. Még ma is érezhető averzió az európaiakkal – és úgy általában a Nyugattal – szemben. Annak dacára, hogy az egykori gyarmatok önállóvá válását követően, 1963-ban életre hívott Afrikai Unióval 2022 februárjában az EU megújította partnerségét. Az együttműködés célja a két kontinens közti szolidaritás, béke, valamint a fenntartható gazdasági fejlődés és jólét biztosítása. Az anyagi támogatásokkal kapcsolatban David Francis úgy vélekedett, hogy azok jelentős része nem új forrás, hanem a régebben megállapított összegek megjelenése új formában.

Az előadó felhívta a figyelmet a még az 1950-es években aláírt, ám máig érvényben lévő paktumra, amelyet Franciaország kötött akkori afrikai gyarmataival, s amely megbénítja az érintett országok önállóságát, gazdaságát. (Egyebek mellett egy olyan rendelkezéssel, amelynek értelmében az országok devizatartalékának 85 százalékát kötelező a Francia Nemzeti Bankban tartani. Az előző év költségvetési bevételeinek 20 százalékát

megkaphatják kölcsönként a Francia Nemzeti Banktól, ám ennél nagyobb kölcsönfelvétel esetén piaci kamatot kell fizetniük – a Francia Kincstárnak.) S ez, a franciákkal szembeni ellenérzés mindinkább kiterjed az egész EU-ra is. Amely nincs könnyű helyzetben. A napjainkban ismert Európa haldoklik és elpusztulhat – idézte Emmanuel Macron áprilisi mondatait az előadó. David Francis indoklása szerint e mögött az ukrán–orosz háború mellett az öreg kontinens eszükkel külföldi szerepe áll: stratégiai kérdésekben jelenleg Európa nem igazán tényező. Ráadásul a francia hadsereg nemrég Maliból, majd a szomszédos Burkina Fasóból is kivonult, ahol több mint tíz éven át harcoltak a katonai junta ellen. Azzal kapcsolatban, miképpen járulhat hozzá a magyar elnökség ahhoz, hogy az EU és Afrika között hosszú távú, kölcsönösen előnyös kapcsolatrendszer épülhessen, több javaslatot tett az előadó. Elsőként az afrikai befektetések bővítésére volna szükség, elsősorban

a bányászat és az energiaszektor területén. Értéknövelő befektetési stratégiát kellene alkotni, amely hozzájárul a munkahelyteremtéshez, ily módon a fekete kontinensen is problémát jelentő illegális migráció is csökkenne. A külügyminiszter szerint a választási megfigyelői missziót is újra kellene gondolni, mert jelenlegi formájában az csak az uniós állampolgárok pénzének pazarlása, miközben az afrikaiak újfajta gyarmatosításként élik meg a kontroll e formáját, fogalmazott a miniszter.

Szerző: Kovács Lilla

Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphotos

Nehezített pályán: Nyugat-Balkán

A Ludovika Fesztivál bővítéspolitikával foglalkozó sátrában a nyugat-balkáni országok lehetséges európai uniós csatlakozásának menetéről beszéltek a résztvevők. A moderátor, Marácz Tamás újságíró felelevenítette, hogy az Európai Unió húsz évvel ezelőtt stratégiai fontosságúnak találta, hogy keletre és délre terjeszkedjen, kiemelve a Balkánt, integrálva ezeket az országokat az EU-ba, ahogyan azt Magyarországgal és a többi országgal tették.

Ármás Julianna, a Magyar Külügyi Intézet kutatója, akinek kutatási területe a nyugat-balkáni országok bel- és külpolitikája és azok európai integrációja, úgy látja: jelenleg, az európai politikából nézve, a balkáni országoknak bár megengedett a csatlakozás, Brüsszelben erre nincs meg az igazi akarat. „Az elmúlt 10-20 évben semmilyen látható lépés nem történt, ez egy rögös út, nehéz út” – fogalmazott a kutató, aki hozzátette, a különböző elvárások tekintetében különbséget kell tennünk a nyugat-európai, a közép-európai vagy a délkelet-európai országok között, mert más-más utat járnak be, más-más nehézségekkel küzdenek. Maciej Tyburski, a Varsói Egyetem szakértője, akinek fő kutatási területei közé tartozik a visegrádi együttműködés, a Három Tenger Kezdeményezés,

az EU politikája, a geopolitika és az energiaátmenet, úgy látja, hogy az Európai Uniónak szélsőséges követelményei vannak a Nyugat-Balkánnal szemben. Ellenpéldaként az EU-hoz 2004-ben csatlakozott Ciprust hozta fel, amelynek a területi vitáin kívül komoly belső nehézségei is voltak akkor. Az előadó felszólalásában azt is említette, hogy a közelmúltban Bosznia-Hercegovina teljesítette a biztonsági és külpolitikai követelményeket, de még így is sok reformot kell bevezetnie. Kiemelte azt is, hogy az ukrajnai háború miatt az Európai Unió a formalizált bővítési politika felülvizsgálatába kezdett, ami nyitott ajtót jelenthet a balkáni országok számára, ugyanakkor Ukrajna és a Nyugat-Balkán csatlakozását nem lehet egy lapon említeni. A szakértők kitértek az EU ellen-

lőként működő Kína befolyására is, amely erős hatást gyakorol a régióra, nemcsak a kereskedelem, de a közvetlen befektetések tekintetében is láthatjuk ezt a hatást. A tagállamoknak más-más véleményük van a migrációval kapcsolatban, az éghajlat kérdésében, vagy bármilyen más mezőgazdasági kérdésben. De amikor a Balkánról van szó, a legtöbben úgy látják, hogy össze kell tartaniuk, mert a bővítéspolitikát az EU biztonságpolitikájának egyik fontos pillére, különösen a jelenlegi veszélyes geopolitikai időkben. Tehát a kulcs Brüsszel kezében van, hogy hogyan kezelje, hogyan kényszerítse a különböző balkáni országokat, többek között Szerbiát a reformok bevezetésére.

Szerző: Harangozó Éva
Fotó: Shutterstock

Magyarország 20 éve az Európai Unióban

„A rendszerváltásnak meghatározó ereje volt az integrációba való bekapcsolódás” – jelentette ki Martonyi János korábbi külügyminiszter a Ludovika Fesztivál első napján. A Magyarország uniós csatlakozási tárgyalásairól szóló panelbeszélgetésen Gottfried Péter hangsúlyozta: hazánk mindvégig elől járt az egyeztetésekben, ezért biztosan lehetett tudni, hogy ott lesz 2004-ben az Európai Unióhoz csatlakozó államok között.

A Ludovika Fesztivál tematikája szorosan kapcsolódik a soros magyar európai uniós elnökséghez – emelte ki bevezetőjében a beszélgetés moderátora, Zalai Csaba. Az NKE Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karának mesteroktatója felidézte: idén húsz éve annak, hogy Magyarország csatlakozott az Európai Unióhoz. Kifejtette: 1998 és 2002 között zajlottak hazánk csatlakozási tárgyalásai, de már a 1980-as évek végén is folytattak egyeztetéseket ezzel kapcsolatban. Zalai Csaba kiemelte: Magyarország élen járt a tárgyalások menetében, és számtalan olyan kérdésben sikerült eredményeket elérnie, amelyek a többi csatlakozásra váró tagállam – Ciprus, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Málta, Szlovákia – számára is előnyösek voltak.

„Egyike vagyok azoknak, akik változatlanul hisznek az európai integrációban” – jelentette ki Martonyi János korábbi külügyminiszter. A Szegedi

Tudományegyetem professor emeritusa rámutatott: az európai integrációs folyamatba történő tényleges bekapcsolódás egyik meghatározó tényezője volt a közép-európai és a magyar rendszerváltozásnak. Úgy fogalmazott: ezek az országok működő piacgazdaságot és demokratikus politikai rendszert szerettek volna létrehozni, illetve „vissza akartak térni Európába”. A fő kérdések a négy szabadságelvhez kapcsolódtak, amelyek szerint az egységes piacgazdaság létrehozásával megvalósulhatott az áruk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke szabad áramlása – fejtette ki.

„A rendszerváltásnak – amely Lengyelország nélkül nem valósulhatott volna meg – nemcsak jelképe, hanem mozgatóereje is volt az integrációba való bekapcsolódás” – hangsúlyozta Martonyi János. A korábbi külügyminiszter kiemelte: ha egy ország az Európai Unió tagjává szeretett volna válni, át kellett vennie a közösségi vívmányok,

illetve a gazdasági jogrend egészét. Beszélt ugyanakkor arról is, hogy hazánk számára kifejezetten fontos kérdés volt egyebek mellett a termőföldről folytatott tárgyalás. „Az egész csatlakozási folyamat alatt teljes politikai konszenzus volt Magyarországon abban, hogy mi a csatlakozási tárgyalások célja” – erősítette meg Gottfried Péter, a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának tagja. A megbeszélések főtárgyaló-helyettese a részletekről elmondta: százezer oldalnyi joganyag minden egyes részét össze kellett vetni az akkori magyar szabályozással, és meg kellett állapítani, hogy nemzetgazdasági vagy társadalmi szempontból okoz-e problémát, vagy sem. Leszögezte azt is, hogy sokáig ugyan hiányzott a csatlakozás céldátuma, de hazánk mindvégig élen járt a tárgyalásokban, ezért tudni lehetett, hogy biztosan ott lesz a csatlakozók között.

Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna
Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphoto

Bosznia-Hercegovina

az Európai Tanács döntése után: kihívások előtt

„Szükségünk van Magyarország nyitottságára az EU-hoz való csatlakozásunkhoz” – hangsúlyozta a Ludovika Fesztiválon Dževada Šuško, a Szarajevói Tudományos és Technológiai Iskola (SSST) nemzetközi kapcsolatok oktatója, valamint a bosznia-hercegovinai Iszlám Közösség Nemzetközi Együttműködési Hivatalának vezetője. Az előadót Zalai Csaba, az NKE ÁNTK mesteroktatója kérdezte azzal kapcsolatban, hogy idén márciusban az Európai Tanács úgy döntött, hogy megkezdí a csatlakozási tárgyalásokat Bosznia-Hercegovinával. A döntésről Charles Michel, az Európai Tanács elnöke komoly üzenetet küldött, ugyanis a közösségi oldalán úgy fogalmazott: „Bosznia-Hercegovina helye az európai családjában van”.

Zalai Csaba, az NKE ÁNTK mesteroktatója a döntés kapcsán bevezetőjében úgy fogalmazott: nem ismeretlen, hogy az elmúlt húsz évben Bosznia-Hercegovina a Nyugat-Balkánon problémás helyzetben volt, miután lezajlott a boszniai háború 1992 és 1995 között. Ugyanakkor az ország nem mondott le az európai uniós bővítési tárgyalásokról, így az utóbbi időben pozitív lendületet vett a folyamat. Šuško a fesztiválon elmondta, hogy az emberek nagyon boldogok, és alig várják, hogy az Európai Unió polgáraivá váljanak. Hangsúlyozta továbbá, hogy a bosnyákok stabil demokráciában szeretnének élni, ahol működik a piacgazdaság, és ahol az emberi jogokat egyenlően alkalmazzák, sőt, ahol a kisebbségeket védik. Az előadó ugyanakkor

emlékeztetett arra is, hogy egy évvel ezelőtt nem így nyilatkozott volna, akkor honfitársai már attól féltek, hogy az ország soha nem lesz az EU tagja. Szerinte ennek ellenére kritikusán kell viszonyulniuk a jelenlegi boszniai status quo-hoz. „Nagyon sok kritika érte az ország politikai berendezkedését, gazdasági helyzetét Brüsszel részéről” – fogalmazott Šuško, hozzátéve, hogy a követelésekből bár sokat teljesítettek, még mindig van tennivalójuk. Dževada Šuško részletesen elemezte a Bosznia-Hercegovinában élő kisebbségek helyzetét is. Úgy látja, hogy „az egység a sokszínűségben” nemcsak az Európai Unió jelmondata, ez az ő országára is igaz, ahol együtt élnek katolikusok, ortodoxok, muszlimok és zsidók, és ahol több mint 16 kisebbséget

tartanak számon az országban, akik mindig békében éltek együtt. Szerinte az identitást adó állampolgárság alapja a demokráciának. Az előadó felszólalásában kitért a problémás ügyekre is: egyebek mellett kritizálta a nemzetközi megfigyelőket az országában, és problémának nevezte meg az álhírek rohamos terjedését. Elismerete, hogy csökkenteniük kell a bürokratikus mechanizmusokat is. Az előadó kiemelte azt is, hogy a júliusban kezdődő magyar uniós elnökséget – amelynek egyik fő pillére a nyugat-balkáni bővítéspolitika lesz – nagy reményekkel várják, ugyanis Bosznia-Hercegovinának szüksége van Magyarországra nyitottságára az EU-hoz való csatlakozáshoz.

Szerző: Harangozó Éva
Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphoto

LUDOVIKA
SZABADEGYETEM

DEMOGRÁFIAI
KIHÍVÁSOK

A család szerepe jövönk formálásában

A család feladata az érzelmi háttér biztosítása, illetve ez az a közeg, ahol a feltétel nélküli szeretet megtapasztalható, ahol megtanulható, miképpen alakíthatjuk társas kapcsolatainkat. A családban nem megszerzett ilyen jellegű képességek, készségek később már nagyon nehezen pótolhatók. Minderre Angela Vidal Gandra da Silva Martins, Brazília korábbi családügyekért felelős államtitkára hívta fel a figyelmet.

A Ludovika Fesztivál második napján *A család szerepe jövönk formálásában* címmel tartott előadást Angela Vidal Gandra da Silva Martins, Brazília korábbi családügyekért felelős államtitkára. Elsőként a család szerepének, fontosságának témáját járta körül több megközelítésből. Antropológiai szempontból a gyerekek nevelése, az érzelmi háttér biztosítása, a feltétel nélküli szeretet megtapasztaltatása a család feladata. Szereteválság van, eszközként használjuk egymást – jegyezte meg az előadó –, hozzátéve: a családban ellenben megtanulható a másik emberre figyelés képessége. E tekintetben a család a szeretet iskolája, fogalmazott. Szociológiai megközelítésben a család a társas kapcsolatok kialakításának terepe – ha e képesség elsajátítása nem történik meg gyerekkorban, később már nagyon nehéz ezt pótolni. Szociológiai-politikai aspektusból a családban a társadalmi játékszabályok, a társadalmi beilleszkedés mikéntje is megtanulható. Az állampolgárrá válás iskolája is a család, hangzott el. Az állam igenis tudja támogatni a család intézményét például azzal, hogy segít a munka-magánélet egyensúlyának minél könnyebb megteremtésében – húzta alá a korábbi államtitkár. A család intézménye azonban nehéz időket él át, számos kihívással küzd. Az egyik ilyen a munka és magánélet összezsúszása, a hazavitt munka, a home office – ami egyszerre jelenthet kényelmet, időhatékonyságot, de a fókuszáltság megnehezítését is.

„Amikor államtitkár voltam, azt mondtuk: a családban kell nélkülözhetetlennek lenni, ennek megvalósításában kell a kormányknak segíteni” – fogalmazott az előadó. Az időbeosztáshoz kapcsolódik a technológiai kihívás: a mobiltelefonok szétzilálhatják, kikezdehetik a kapcsolódásokat, az online jelenlét rabszolgáivá váltunk. Gond az is, hogy a generációk közti szolidaritás és hála fogalma, gyakorlata kikopik, megfakul, holott sokat tanulhatnának egymástól a nemzedékek és a többgenerációs nagycsalád előnyei sem tudnak érvényesülni például a gyermeknevelésben. A családi kötelek egyébként is lazulnak – hívta fel a figyelmet az előadó –, a szex és a szerelem egymástól elkülönülnek, erősítve az önzést, amely egyébként is jellemző mai világunkban. A másik embert

sokszor, sokan tekintik eszköznek, ez is gyengíti a családokat. Amikor államtitkár lettem, Magyarországra jöttem tanulni arról, mit tehet egy kormány a családok védelme érdekében – mesélte Angela Vidal Gandra da Silva Martins. Mert az állam, az ország vezetése igenis tehet a kisközösségért. A munka és a család az élet alapjai, a kormány abban tud segíteni, hogy az emberek e kettőt megteremthessék maguknak – fogalmazott. A család, az ember értéket jelent az állam számára, a közpolitikkal lehet segíteni a családok szociális és gazdasági fejlődését, amelynek eredménye a boldogság egyéni és társadalmi szinten egyaránt. Az állam feladata így tehát a családok védelme – egyebek mellett az alkohol, a drog és más szenvedélybetegségek, a fiatalkori terhesség és a családon belüli erőszak megelőzése révén. A szegénység és lecsúszás ellen is védettebbek a családban élők, jegyezte meg az előadó. Az állam közpolitikai eszközökkel tud abban segíteni, hogy a családok jobban, szeretetben működjenek – mégpedig azáltal, hogy a körülményeket erre alkalmassá teszi. Az abortusz kapcsán a korábbi államtitkár elmondta: nem ért egyet azzal

– s ezt találkozásukkor Emmanuel Macron elnöknek is elmondta –, hogy Franciaországban alkotmányba foglalták az terhességmegszakításhoz való jogot. Egy életre kincsként, egy ország gazdagságának részeként kell tekinteni. Szólt az abortusz és a szervdonáció közti összefüggésről, arról, hogy üzlet lehet a terhességmegszakítás. A reprodukciós jogokról sok szó esik, mert van üzleti oldala is, eközben a családokról nagyon keveset beszélnek – nehezményezte. Örömet fejezte ki, hogy a világ egyes részein – Afrikában, Latin-Amerikában – azért foglalkoznak a család intézményével, és ebben Magyarország is jó partner. Angela Vidal Gandra da Silva Martins szólt a nemzetközi szervezeteknek a család intézményével kapcsolatos ajánlásairól, szabályozásáról is. Üdvözölte, hogy az Európai Unió a családdal kapcsolatban a minőségi idő szerepét, fontosságát hangsúlyozza, és felismerte, hogy fontos a nők karrierútjának biztosítása a gyermekvállalással összefüggésben. „Ezzel egyet tudunk érteni. A család nem csak annak tagjai, mindenki, mindnyájunk projektje” – mutatott rá.

Szerző: Kovács Lilla
Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphoto

Veszteség vagy nyereség?

– A liberális feminizmus ellentmondásai

„Bármit is akarnak mondani egyes aktivisták, csak a nők eshetnek teherbe, emellett úgy gondolom, hogy a hagyományos nemi szerepekben a legjobb esetben is van egyfajta paktum a férfiak és a nők között, mivel megvannak a kiváltságaink, de megvannak a kötelességeink is” – hangsúlyozta videós bejelentkezésen keresztül Louise Perry brit újságíró, író és műsorvezető, akit Nagy Anna, korábbi szóvivő, az Egyszülős Központ vezetője kérdezett a Ludovika Fesztiválon.

Perry legkelendőbb könyve a 2022-ben megjelent *The Case Against the Sexual Revolution*, amely hatalmas kritikái elismerést kapott, köztük az *Observer* „kora egyik legfontosabb feminista könyvének” nevezte, e mellett pozitívan beszéltek róla a *Times*-ban, a *Telegraph*-ban, a *New York Post*-ban és sok más médiumban. Az író nő jelenleg a szexuálpolitika témakörével foglalkozó *Maiden Mother Matriarch* című podcast műsorvezetője. Telt ház várta Louise Perry brit újságíró bejelentkezését a Ludovika Fesztiválon. Az író nő megszólalásában hosszasan kifejtette, hogy szerinte a hagyományos nemi szerepek változásában egészen a 19. századig kell visszamenni, a technológiai forradalom robbanásáig. Szerinte bizonyos értelemben a feminizmus szimbóluma a mosógép, mivel a hozzá hasonló háztartási technológiák lehetővé teszik, hogy a nők sokkal gyorsabban és könnyebben végezzék otthoni teendőiket, és így megszülető több szabad idejük megengedi több szerep vállalását a közéletben.

Úgy gondolja, hogy a nők a fogamzásgátló tabletták megjelenésével dönthetnek termékenységükről, aminek következtében akár egyfajta mesterségesen steril fiatal nőkké válhatnak. Hozzátette, így bizonyos mértékig úgy működhetnek a világban, mintha férfiak lennének. Sőt, bármennyig elhalaszthatják a gyermekvállalást a karrierjük érdekében. „Így valamilyen mértékig a nők elsimíthatják a nemek közti lényegi különbségeket” – vélekedett Perry. Meglátása szerint ugyanez a felfogás igaz a munkához való hozzáállásunkra is: a modern társadalmakban a férfiak nem végeznek olyan feladatokat, amelyek igazán kiemelnék a maskulinitást, szemben az iparosodás előtti viszonyokkal, amikor az izomerő lényegi különbségnek számított férfi és női munka között. „Manapság már lehetőségünk van arra, hogy ne csak elérjünk, de el is felejtjük a testünket, amellyel születünk, és átalakíthatjuk magunkat a technológián keresztül, a saját akaratumk által” – fogalmazott Louise Perry, aki úgy gondolja, hogy

ez az utópisztikus vízió potenciálisan nagyon veszélyes. Hozzátette, hiába bizonyosodott be a gyakorlatban, hogy képesek vagyunk nemcsak elérteni, de átalakítani is a fizikai és nemi különbségeinket, ez akkor sem járható út. Szerinte annak ellenére, hogy a technológia rohamosan változik, az agyi kapacitásunk nem követi ezt a tendenciát, és a mai kor emberének elméje lényegében nem különbözik a tizenkilencedik századi felmenőinktől, akiknek a közös otthon, a család volt az elsődleges.

A manapság, főleg a nyugati társadalmakban divatos liberális feminizmus ideológiájának magyarázatára áttérve, úgy látja, hogy ez a felfogás egyre többet és többet erőltet a nőkre. „Legszélsőségesebb megnyilvánulásában azt mondja ki, hogy a biológiai nemek valójában nem is léteznek, vagyis elfelejtjük a testünket, amellyel születünk,

és átalakíthatjuk magunkat a technológia segítségével” – emelte ki Louise Perry. „Bármit is akarnak mondani egyes aktivisták, csak a nők eshetnek teherbe; emellett úgy gondolom, hogy a hagyományos nemi szerepekben a legjobb esetben is van egyfajta paktum a férfiak és a nők között, mivel megvannak a kiváltságaink, de megvannak a kötelességeink is” – vélekedett az író nő. Szerinte ha csak nem találunk módot arra a fajta feminizmusra, amely az anyaság tiszteletére törekszik, akkor kijelenthetjük, hogy a liberális feminizmus lényegében önmagát fogja felszámolni, önkortátozó ideológiává zsugorodva. Louise Perry hangsúlyozta, hogy az ember nem mindenható, tiszteletben kell tartanunk olyan alapvető szerepeket, mint az anyaság, és ez a liberális feminizmusnak soha nem sikerült.

Szerző: Harangozó Éva

Fotó: Szilágyi Dénes, Depositphoto

FIATALOK

AZ EU-ELNÖKSÉG ALATT

A Ludovika Szabadegyetem Bővítéspolitikai szekciójában Darvas Dóra, az Ostrakon Szakkollégium tagja beszélgetett Nagy-Vargha Zsófia fiatalokért felelős helyettes államtitkárral és Kovács Domokos Péter, Magyarország korábbi ENSZ ifjúsági küldöttével, a Nemzeti Ifjúsági Tanács (NIT) nemzetiségekért, nemzetközi ügyekért és fenntarthatóságért felelős alelnökével egyebek mellett arról, hogy a fiatalok hogyan tudják eljuttatni véleményüket az EU döntéshozóihoz.

Nagy-Vargha Zsófia hangsúlyozta, hogy Európai Unió tagországai igyekeznek megszólítani a fiatalokat, „szeretnék ugyanis a jövő generációihoz közelebb hozni Brüsszelt”. E célt szolgálja, hogy a soros elnöki tisztséget betöltő országok saját területükön ifjúsági konferenciát szerveznek mandátumuk idején, amely jó alkalom arra, hogy az őket érintő, őket foglalkoztató kérdések eljussanak az európai politikák alakító szereplőkhöz. Nagy-Vargha Zsófia elmondta, hogy a magyar kormány kiemelt figyelmet fordít az ifjúsággal történő párbeszédre, a fiatalok támogatására, ezért a soros magyar uniós elnökség legnagyobb ifjúsági eseménye lesz az idén szeptemberben Budapesten megrendezendő Európai Ifjúság Konferencia, amelyre európai uniós döntéshozókat, fiatalokat, fiatalokat képviselő szervezeteket is meghívunk majd. Ennek kapcsán a helyettes államtitkár megemlítette a Nemzeti Ifjúsági Tanácsot, amely „oroszlánrészt” vállal a konferencia megvalósításában.

A szervezet működéséről már Kovács Domokos Péter beszélt. E szerint a NIT a magyarországi ifjúsági szervezetek ernyőszervezete, amely nemzetközi tudás-, kapcsolati és információs tőkével támogatja Magyarország fiataljait és képviseli érdekeiket az európai döntéshozók felé. Az Európai Ifjúsági Konferencia kapcsán hangsúlyozta, céljuk, hogy ezen keresztül minél több magyar fiatal, minél több magyar

szakember tudjon bekapcsolódni az európai politikai közösségbe. A világszerte az ifjúságot érintő kihívásokról szólva a panelisták emellett a mentális problémákat, a lakhatás kérdését, a minőségi oktatáshoz való hozzáférést és a bizonytalan jövőképet említették, mindezt kutatási eredményekre alapozva. Ezekből ugyanis az is kiderül, hogy a Covid-járvány és a szomszédos országban zajló háború negatív hatással van a fiatalok lelkiállapotára, éppen ezért fontos, hogy merjék kimondani a problémáikat, tudjanak a korosztályukhoz, a szüleikhez vagy a tanáraikhoz fordulni. Elhangzott, hogy a Kulturális és Innovációs Minisztérium Lelki Egészség Roadshow-t indított tavaly, amelynek témája a testi és lelki bántalmazás.

A helyettes államtitkár szót ejtve a Nemzeti Tehetség Programról és a DiscoverEU kezdeményezésről, fontosnak nevezte a tehetséggondozás erősítését is. Tudatta, hogy a program weboldalán úgynevezett „tehetségtérkép” szeretnének létrehozni, amelyen látható, hogy térségenként mely tehetségterületen milyen programok érhetőek el. A cél az, hogy a Magyarországon elérhető összes tehetséggondozó program látható legyen. Kovács Domokos Péter mindezt az ifjúsági tanács PRIME (Promoting and Improving Existing Methods of Youth Participation) elnevezésű programjával egészítette ki, amelynek célkitűzése olyan

képzések biztosítása diákok, pedagógusok és önkormányzati dolgozók számára, amelyek elősegítik a diákok önkormányzatok megfelelő működését.

Szerző: Sallai Zsófia
Fotó: Depositphoto

A korlátlan szabadság hamis illúziója

A szabadság hamis illúzióját élte meg a magát reakciós feministának tituláló brit újságíró, Mary Harrington. Az *Írónyt – aki a Magyarországon 2023-ban megjelent Feminism Against Progress (Feminizmus a haladás ellen) című könyv szerzője – Rod Dreher író, a The American Conservative magazin korábbi főszerkesztője kérdezte a Ludovika Fesztiválon.*

„Lehetséges-e feministának lenni, ha nem hiszel a haladásban? Mert én nem hiszek a fejlődésben. Erre a húszas éveim végén jöttem rá” – fogalmazott Mary Harrington, aki elmondta, hogy korábban kísérletező, vehemens életmódot folytatott, egy ideig még kommunában is élt Amerikában. Kamaszkorában már Simone de Beauvoir-t olvasott, majd az egyetemen találkozott Judith Butlerrel (a kortárs feminista elmélet egyik kiemelkedő képviselője, a queerelmélet központi figurája), akinek az elképzelése az volt, hogy bármilyen neművé változathatjuk magunkat, amilyenén csak akarjuk. „Mire elhagytam az egyetemet, már alaposan át voltam itatva a queerelméletekkel” – említette meg Harrington. Mint mondta, akkor képes akart lenni arra, hogy megkonstruálja a saját identitását bármilyen irányvonal mentén, amit csak akar. „Úgy éreztem, hogy a testem nem lehet akadály ennek, mert akkor úgy láttam, hogy ez a fejlődés: felszabadulni a szó szoros értelmében bárminek a korlátai alól” – emlékezett vissza az író. Részletezte, hogy abban az időben úgy élt, mint egy koldus. „Ott

voltam 28 évesen, nem volt partnerem, nem volt hobbim” – emlékezett vissza korábbi életstílusára az író. Elmondta azt is, hogy korábbi felfogása akkor esett szét végleg, amikor rájött, hogy ez az élet nem szép, nem élvezi, nem ad semmilyen fejlődést a személyiségéhez. Hozzátette: abban az állapotában lett neki világos, hogy az ember egyrészt nem menekülhet el a személyközi konfliktusok elől, másrészt nem menekülhet a saját testéből sem. „Ezek a világban való létezés redukálhatatlan tényei, azok a tényezők, amiktől egyszerűen nem tudsz szabadulni, bár-hogyan is racionalizálsz” – vélekedett Harrington.

„Akkor elhagytam Londont, és elhatároztam, hogy normális leszek” – folytatta történetét az író. Mint mondta, a harmincas éveinek közepén családja lett és gyereke. Emlékeztetett: volt ideje gondolkodni ezeken a kérdéseken, amikor vidéken, babakocsit tologatva élte életét. „A fentebb említett változás a gondolkodásomban igazán akkor érett meg bennem, amikor megtapasztaltam, hogy egy babáról való gondoskodás micsoda

intim, gyönyörű kapcsolat.” Rájött arra is, hogy gyakran pont azok értékelik alul a nők érdekeit, akik a felszínen támogatják azokat.

Mary Harrington kitért arra is, hogy a feminizmus nem a haladás, hanem az iparosodás egyik következménye, és a fogalmat ma már a jómódú, nyugati nők sajátították ki maguknak. „A központi elem a nők szempontjából, vagyis a legfontosabb változás, ami az ipari forradalommal együtt járt, hogy a munka kilépett a családi körből, és ez a nők számára teljesen új dinamikát teremtett” – vélekedett Harrington. Szerinte ez mára többek között azt hozta magával, hogy folyamatosan birkózni kell a munka és az otthon közötti egyensúly megteremtésével. Hozzátette, hogy a nőkben megmaradt és szerinte mind a mai napig fennáll az a dilemma, miszerint mi maradt az eredeti, családban betöltött szerepükből, mi maradt a családi életből, valamint hogy ebben a helyzetben hogyan fognak segíteni szeretteiknek.

Szerző: Harangozó Éva
Fotó: Szilágyi Dénes

Diploma és gyerekvállalás – női perspektívák

A születésszámot a gazdasági helyzet mellett nagyban befolyásolják az egyes családok anyagi körülményei, a foglalkoztatottság és az iskolai végzettség is. A jelenlegi hazai és európai helyzetről Szalai Piroska és Makay Zsuzsanna fejtette ki gondolatait a Ludovika Szabadegyetem második napján.

Manapság inkább a diplomájuk megszerzése után vállalnak gyermeket a nők – jelentette ki Szalai Piroska munkaerőpiaci szakértő a Ludovika Szabadegyetem második napján. Az NKE Gazdaság és Versenyképesség Kutatóintézetének munkatársa beszélt arról a kutatásról, amelyből kiderül: hazánkban és az Európai Unió többi tagállamában az utóbbi években gyermeket szült nők nagy része rendelkezik felsőfokú végzettséggel. Hozzátette: Magyarországon az édesanyák egyharmadának, Budapesten több mint felének van diplomája. A szakértő kitért arra is, hogy az elmúlt évtizedek gazdasági és pénzügyi

váltsági milyen hatással voltak a különböző végzettségű, foglalkoztatott és házasságban élő nők gyerekvállalási hajlandóságára. Emlékeztetett: míg 2011 óta Magyarországon az uniós átlaghoz képest több gyermek született, a 2022–23-as háborús infláció és a reálbércsökkenés negatívan befolyásolta a termékenységi rátát.

Az Európai Unióban tapasztalható kettősségről Szalai Piroska kifejtette: míg Nyugat-Európában több olyan ország van, ahol a nők főként részmunkaidőben tevékenykednek, a volt keleti blokk államaiiban az ötvenes évek óta teljes munkaidőben dolgoznak. Hangsúlyozta azt is, hogy a gyerekvállalásra az anyagi biztonság is hatással lehet. Felhívta a figyelmet arra a minden országban megfigyelhető tendenciára, amely szerint, ha a nők úgy látják, hogy a gyerekvállalás a szegénységre többletkockázatot jelent, elhalasztják a gyerekvállalást, így a termékenységi ráta csökken. Véleménye szerint ebben kell elérni változást ahhoz, hogy a vágyott gyermekek megszülethessenek.

Makay Zsuzsanna, a KSH Népeség-tudományi Kutatóintézetének kutatója aggodalmának adott hangot, mert az összes európai országban nagymértékű termékenységsökkenés tapasztalható az elmúlt években. Kiemelte, hogy napjainkban nagy különbségek

vannak az iskolázottság és gyerekvállalás összefüggésében. Megerősítette ugyanakkor, hogy az anyagi biztonság és a megfelelő munkahely nagyban befolyásolja, a nők mikor, mennyi gyermeket vállalnak. Úgy fogalmazott: a magyar társadalom többsége még mindig azt gondolja, az a jó anya, aki a gyermek óvodáskoráig otthon marad a kicsivel, ezt azonban nem mindenki engedheti meg magának. Hozzátette: 2014 óta a kisgyermekes édesanyák akár teljes munkaidős állást is vállalhatnak, és megkaphatják a gyermekgondozási díjat is, így a nők helyzete könnyebbé vált. Makay Zsuzsanna kifejtette: a szülőképes nők száma folyamatosan csökken, ami egyebek mellett annak köszönhető, hogy ha mindkét szülő magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, a gyerekvállaláskor az életkoruk magasabb lesz. Pozitívumként említette ugyanakkor, hogy a legtöbb gyermeket házasságban vagy tartós párkapcsolatban élő szülők vállalják. A szakértők egyetértettek abban, hogy Magyarországon a fiatalok több gyermeket szeretnének, mint amennyi megszületik, de a gazdasági helyzet és a foglalkoztatottság javulása, illetve a megfelelő kormányzati intézkedések jó hatással lehetnek a születésszámok emelkedésére.

Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna
Fotó: Depositphoto

LUDOVIKA SZABADEGYETEM

AZ EURÓPAI VÉDELEMPOLITIKA ERŐSÍTÉSE

ERŐS MAGYAR HADERŐ

„Az Európai Unióban való aktív részvétel Magyarország számára szuverenitási kérdés” – jelentette ki Szalay-Bobrovniczky Kristóf a tizennegyedik alkalommal megrendezett Ludovika Fesztivál szabadegyetemi nyitó előadásán. A honvédelmi miniszter beszélt egyebek mellett az európai parlamenti választások hatásairól és a magyar haderőfejlesztési programról is.

„Július 1-jétől az európai közjőért tehetünk mindannyian, és az Európai Unióban való aktív részvétel Magyarország számára szuverenitási kérdés” – jelentette ki a nyitó szabadegyetemi előadáson Szalay-Bobrovniczky Kristóf, akinek mindkét nagyapját a Ludovikán avatták katonatiszté. A honvédelmi miniszter fontosnak nevezte, hogy mi is ott ülünk annál az asztalnál, ahol hazánk sorsát is érintő kérdések dőlnek el. Egész Európa, és közvetetten a világ sorsa is függ a választások után kialakuló parlamenti és politikai erőviszonyoktól, amelyek meghatározzák a létrejövő védelmi és biztonsági struktúrát – fogalmazott a politikus. Kifejtette: a két éve zajló orosz–ukrán háborúban remélhetőleg minél hamarabb bekövetkezik a tűzszünet, és elindulnak a béketárgyalások, amelyek kimenetelét szintén befolyásolja az

európai parlamenti választások végeredménye. Hangsúlyozta: ez elsősorban Ukrajna békéje lesz, de az Európai Unió és hazánk érdeke is, hogy ebben a kérdésben az európai érdekek érvényesüljenek, és ne a nagyhatalmak döntsenek a fejünk felett. Hozzátette: a választások tétje általánosságban az is, hogy az Unió olyan hely legyen, ahol jó élni, és az érdekeink érvényesülnek. „Magyarországnak nem áll érdekében, hogy egy föderális, blokkosodó, elzárkózó, háborúba sodródó, túlszabályozott és hanyatló Európai Unió keleti periferiáján legyen”

BIZTONSÁGOS EURÓPA

– szögezte le Szalay-Bobrovniczky Kristóf. A honvédelmi miniszter felidézte a nyugat-balkáni feszültségekkel teli helyzetet, a közel-keleti konfliktust és a kontinensre nehezedő migrációs nyomást, amelyben véleménye szerint Európa pozíciója gyengül. Rámutatott: szükség van a változásra, mert akik bele akarják sodorni Európát a háborúba, a harmadik világháború kirobbanását kockáztatják. Kitért arra is, hogy Magyarország ebben a konfliktusokkal teli időszakban veszi át az elnöki pozíciót, amikor a választások után intézményi átmenet is lesz. „Magyarország ezeréves keresztény állam Európa szívében, ezer éve egyensúlyozunk ázsiai, európai, amerikai birodalmak között középen” – fogalmazott a politikus, aki szerint tiszteletet parancsol hazánk kulturális, katonai, alkotmányos identitása és története. Hozzátette: Magyarországnak intézményi tapasztalata is van, mert húsz éve tagja az EU-nak és huszonöt éve a NATO-nak. Beszélt még a sikeres 2011-es uniós elnökségről és a közép-európai védelmi

kezdeményezésről is, amely a többi európai állam polgárának biztonságához is hozzájárulhat. Orbán Balázs, a miniszterelnök politikai tanácsadójának Huszárvágas című kötetét idézve hazánkat „zárókör-szágnak” nevezte, amely nélkül „megépíthetetlen az európai katedrális”. A magyar elnökségi program fontos elemének nevezte az európai védelmi ipar erősítését, a Nyugat-Balkán bővítését és Európa versenyképességének növelését. Ennek érdekében az Uniónak képesnek kell lennie megvédeni önmagát és reagálni a válságokra – fejtette ki. Hozzátette: tárgyalnak a nemzeti védelmi iparok összekapcsolásáról is; a megvalósításhoz legalább másfél milliárd euróra lesz szükség 2027-ig. „Az Európai Unió relatív súlya csökken, védelme területén pedig jelentős az Egyesült Államok befolyása, mivel lényegében a NATO-ra támaszkodik” – emlékeztetett Szalay-Bobrovniczky Kristóf, utalva az idei amerikai elnökválasztásra. Beszélt arról is, hogy Amerikában sincs konszenzus a háború folytatásával kapcsolatban, mert hosszú távon Kína felemelkedését tekintik a legnagyobb problémának,

ami Európa további háttérbe szorulását jelentheti. „Ezért ütőképes európai védelmi képességekre van szükség, amelyek csak akkor alakulhatnak ki, ha a tagállamok erősek” – jelentette ki. „Az elmúlt években Magyarország fenntartotta, sőt, tovább növelte a magyar haderő jelenlétét a világban” – fogalmazott a honvédelmi miniszter, aki megerősítette: a kormány továbbra is azon az állásponton van, hogy a konfliktusokat ott kell kezelni, ahol keletkeztek. Kitért a 2015–16 óta zajló haderőfejlesztési programra is, amelynek részeként az infrastruktúrát és a személyi állományt is átalakították. Fontosnak nevezte, hogy a magyar társadalom támogassa a fiatalok csatlakozását ehhez a kezdeményezéshez. A katonai szuverenitás elérése érdekében elengedhetetlenül szükséges a védelmi ipar fejlesztése, és az, hogy a Magyarországon előállított katonai eszközök ne csak hazai, hanem nemzetközi igényeket is ki tudjanak elégíteni, így hozzájárulva a gazdasági növekedéshez is. Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna Fotó: Szilágyi Dénes, HM Zrínyi Nonprofit Kft./Kertész László

Háború Ukrajnában: a változó világrend

A Ludovika Fesztivál első napjának kiemelt elődója a Hillsdale College oktatója és kutatója, a Claremont Institute vezető munkatársa, a Trump-kormány volt nemzetbiztonsági tiszviselője volt. Michael Anton – aki korábban Rupert Murdoch, Rudy Giuliani és Condoleezza Rice beszédírójaként is dolgozott – Háború Ukrajnában: a változó világrend címmel tartott előadást.

Az előadó elsőként az amerikai politikai berendezkedést vázolta fel. A republikánusok és a demokraták egymás ellenfelei, ám a helyzet sok szempontból árnyaltabb. Így van ez a külpolitikában is – szögezte le. Itt van például Ukrajna támogatása. A republikánusok ellenzik – s ez nem azt jelenti, hogy Ukrajna ellen és Putyin mellett foglalnának állást, egyszerűen csak azt gondolják, az USA ne költjön dollármilliárdokat egy nem feltétlenül megnyerhető konfliktusra, miközben számos belföldi gondja is akad. A demokrata elnök és a vezető

tisztviselők ellenben úgy vélik, hogy az Egyesült Államoknak igenis támogatnia kell Ukrajnát. Ebben a felállásban az a némiképp meglepő, hogy a vietnámi háború kudarcától egészen a hidegháború végéig a Demokrata Párt sokkal inkább békepárti volt, mint a republikánusok. Azt gondolhatnánk tehát, hogy a demokraták közül sokan nem értenek egyet a jelenlegi iránnyal, ez azonban nem így van. A párt többsége támogatja a beavatkozásokat. A közel-keleti konfliktus kapcsán is elmondható, hogy míg korábban a demokraták Izrael-pártiak voltak,

egy jelentős kisebbségük ma már kritizálja a zsidó államot. S ez a kisebbség mindinkább hallatja a hangját, miközben az Izraelt támogató idősebb generáció fokozatosan előregszik, kihál. E kisebbség egyébként jelentős részben az amerikai egyetemistákat takarja, akik radikalizálódását a demokraták korábban nem elleneztek, vagy akár még aktívan támogatták. A NATO kapcsán elhangzott: Magyarország a védelmi kiadásokat tekintve jól teljesít, ezért vele kapcsolatban nem lenne jogos a tengerentúlon mindinkább felmerülő kérdés: meg

kell-e védenie az Egyesült Államoknak egy országot, ha az nem teljesíti saját védelmi kötelezettségeit, még akkor is, ha a NATO tagja? Az EU-val kapcsolatban pedig a szakértő úgy fogalmazott: annak megalakulása előtt egységesen úgy vélték Amerikában, hogy az európai integráció az USA érdekében áll. Ma sincs EU-ellenes hangulat, de Trump nemigen nyilatkozik a témában, ezért nehéz tudni, miképpen tekint az Unióra.

„Sokszor megkapom a kérdést: Trump fog-e nyerni? Nos, fogalmam sincs, de úgy látom, ma nagyobb esélye van a győzelemre, mint pár hónappal ezelőtt” – jelezte az előadó. A közvélemény-kutatások azt mutatják, hogy a billegő államok közül hatban-hétben előrébb áll, mint korábban. Ami valószínű: ha nyer, a második Trump-adminisztráció jelentősen másképp fest majd, mint az első. A legnagyobb lecke ugyanis, amit az előző elnök megtanult, az a stábjával kapcsolatos: korábban sok „nem jó” emberrel vette körül magát, és túl sokáig bízott bennük. Megtanulta, hogy olyan emberekre van szüksége, akik amellett, hogy kompetensek, lojálisak is hozzá és a napirendhez, mert ha nem így tesz, azt nagyon nehéz korrigálni. Az előadó hangsúlyozta: Trump külpolitikájában meglehetősen rugalmas,

Michael Anton

tud meglepetést okozni. Az emberek azt hiszik, minden körülmények között tudják, mit fog tenni, de ez nincs mindig így. Michael Anton szerint Trump győzelme esetén vélhetőleg meglepi azt, amire a Biden-adminisztráció jelenleg nem hajlandó: megpróbálja tárgyalóasztalhoz ültetni az oroszokat és az ukránokat. Trumpot egyébként szerinte két cél vezérli. Egyrészt szeretné, hogy a háború véget érjen, és javuljanak az orosz–amerikai kapcsolatok. Másfelől azonban nem akar gyengének mutatkozni, s azt sem, hogy ismét az oroszokkal való összejátszás vádjá érje. Kérdésre válaszolva az előadó összevetette az USA hozzáállását a közel-keleti és az orosz–ukrán konfliktushoz. Elmondta: Izrael már 1948-as megalakulásakor megosztotta az amerikai politikusokat. Truman elnök külügyminisztere, George Marshall ellenezte az új állam elismerését, ám az USA alapvetően elkötelezett Izrael-párti a kezdetektől, sok segélyt és katonai támogatást nyújt számára. Az Egyesült Államok lakóit érdekli, hogy mi történik felmenőik hazájában: az ír származásúakat foglalkoztatja az észak-írországi katolikus–protestáns viszály, a Chicagóban élő lengyel-amerikaiak aggódnak az orosz konfliktus miatt. A nyolcmillió amerikai zsidó

lakosság pedig mindig is törődött Izrael problémáival, sokan vissza is tértek őseik földjére. Ukrajna esetében nincs ilyen közvetlen személyes kapcsolat, s az ukrán politika sosem foglalkoztatta az amerikaiakat. Egyébként ha a számokat nézzük, Izrael támogatása évi hárommilliárd dollárt tesz ki, míg Ukrajnára hatvankilencmilliárdot költött az ország. Ez azért óriási különbség – jelezte a szakértő.

Szerző: Kovács Lilla
Forró: Szilágyi Dénes, AFP

Úton az „alvó NATO”-hoz

Európa saját katonai, védelmi biztonságát teljesen Amerikára bízta. Bár az USA nem szeretné magára hagyni kontinensünket, ha bármi bekövetkezik Ázsiában, kénytelen lesz. Európának pedig érdemes lenne előre felkészülnie erre a helyzetre – hangzott el a Ludovika Fesztivál előadásán.

Megalapításakor a NATO szinte ideológiamentes védelmi szövetség volt az Európát is fenyegető Szovjetunió ellenében – emlékeztetett Sumantra Maitra, az American Ideas Institute kutatási igazgatója, a *The American Conservative* vezető szerkesztője az *Úton az „alvó NATO”-hoz – Mi lesz veled, Európa?* című panelbeszélgetésen, a Ludovika Fesztiválon.

A szervezet bővítését Németország 1990-es egyesítése gyorsította fel, aminek egyik ígérete az volt, hogy a Szovjetunió többé nem támad fel. A NATO-val kezdetben még Putyin is kereste a szövetséget – például a radikális iszlámmal szemben. A keleti tagállamok sorozatos csatlakozása azonban megváltoztatta Oroszország viszonyát a NATO-hoz, az Ukrajnával megkezdett tárgyalások pedig átlépték a vörös vonalat.

A NATO-nak nem ideologikus, nem jogvédő, hanem katonai védelmi szövetségnek kell maradnia – tette ehhez hozzá Stumpf István alkotmányjogász,

politológus, egyetemi tanár. Felidézte, hogy nem sokkal hazánk csatlakozása után a miniszterelnök azt a döntést hozta, hogy az ország az amerikai vadászgépek helyett a svéd Gripeneket vásárolja meg. Az üzenet egyértelmű volt: Magyarország tagként is szeretne szuverén döntéseket hozni, e szándékunk pedig mára sem változott. A tagok szuverenitása nem is lehet kérdés, különben a katonai szövetségnek gondot fog okozni az a tény, hogy Európa kereskedelmi és más jellegű kapcsolatokat is ápol Kínával, miközben az ázsiai nagyhatalmat az USA egyértelmű ellenfelének nyilvánította. Az Eszterhai Viktor, az NKE EJKK John Lukacs Intézet tudományos munkatársa által moderált beszélgetésen elhangzott: a világpolitikai helyzet a NATO megalapítása óta gyökeresen megváltozott, a keleten felemelkedő birodalom hadereje vetekszik bárkiével a világon. Egyelőre Európa nem érzi ennek veszélyét. Sumantra Maitra hozzátette, az EU nem képes

egyetlen egységes cselekvő akaratként viselkedni, hiszen kérdéses, hogyan fogadnák a kontinens lakói, ha holnap úgy ébrednénk, hogy egyetlen zászló és irányítás alatt kellene háborúba vonulniuk. A szakértő szerint a NATO ma túl sok amerikai eszközt és bázist üzemeltet a kontinensen, miközben az európai szereplők eszközei közötti együttműködő képesség fejlesztésével sokkal hatékonyabb és olcsóbb haderőt lehetne fenntartani.

Szintén elhangzott, ha a NATO valóban háborúba akarna vonulni, akkor már háború lenne – de Amerikában senki nem akar háborúzni. Viszont erről hosszan beszélni, Ukrajnát szavakkal támogatni olcsó és könnyű, éppen ezért teszik ezt. A szakértő hozzátette azt is: az USA-ban már legalább két generáció nőtt fel úgy, hogy a „történelemnek vége van”, és e gondolkodást némileg nehéz megváltoztatni, még akkor is, ha a fordulatnak már vannak jelei.

Szerző: Sarnyai Tibor

Fotó: Szatló Gábor, Depositphoto

A VÉDELMI INNOVÁCIÓ SZEREPE

az európai katonai képességfejlesztésben

E témáról beszélgetett Mehmet Atak, a Nurol Makina Hungary ügyvezető igazgatója és Fodor Márk Joszipovics, a Magyar Ifjúsági Atlanti Tanács alelnöke.

Európában a megváltozott világrendhez történő védelmi alkalmazkodás képessége egyre inkább felértékelődik, köszönhetően elsősorban az orosz–ukrán háborúnak – véli Mehmet Atak. A fegyveres konfliktus következtében ismét fontos tényezővé vált a védelmi ipar, és prioritás lett a haderőfejlesztés az uniós országokban és a NATO-tagállamokban. A kontinens országai a korábbiaknál sokkal nagyobb figyelmet fordítanak a katonai képességfejlesztés minden területére saját védelmük érdekében. A biztonság, a hadsereg, a védelem és ebből következően a hadiipar témája napirenden van, már most jelentős haderőfejlesztés és fegyverkezés figyelhető meg. Igaz, a védelmi ipari versenyképesség és felkészültség nagymértékű fejlesztésének stratégiai koncepciója Európa nyugati felén érzékelhető leginkább – állapította meg a szakértő.

Mehmet Atak véleménye szerint az orosz–ukrán háború rávilágított a védelmi kapacitások és képességek hiányaira, következésképpen az egyre inkább kritikussá váló nemzetközi helyzetek hatására „a védelmi ipari trendek” meg fognak változni a következő években, aminek az orosz–ukrán fegyveres konfliktus okán már érezhetjük az előszelét. Az egyik legfontosabb változás szerinte a regionális védelmi ipar fejlesztése lesz, de fontos változásként jelölte meg az autonóm katonai rendszerekbe történő nagyarányú befektetéseket is. Az ilyen rendszerek használatával ugyanis a korábbiakhoz

képezt sokkal több katona élete védhető meg. Az integrált kibervédelem és az űrrendszerek védelmi fejlesztése is erősödni fog, hiszen a műholdak katonai szerepvállalására egyre nagyobb szükség mutatkozik. Számottevő változás várható még az anyagok és a gyártástechnológia területein is – hangsúlyozta az ügyvezető.

Mehmet Atak a török Nurol Makina hadiipari vállalatról szólva elmondta, hogy a közel ötven éve alapított cég 1992 óta vesz részt a védelmi ágazatban, és kizárólag 4 × 4-es páncélozott járművek gyártásával foglalkozik. Elhangzott az is, hogy a cég magyarországi leányvállalata partnerecéivel közösen biztosítja a 4 × 4-es páncélozott taktikai kerekes járművek – mint a Gidrán – tervezési, fejlesztési és gyártási tevékenységét elsősorban a Magyar Honvédség részére. Ugyanakkor új technológiák fejlesztésére összpontosító projekteket is támogatnak. Mehmet Atak felhívta a figyelmet, hogy a gyár nagy termelési kapacitással rendelkezik, a legmodernebb technológiai infrastruktúrán alapul, és mindig is megkülönböztette magát a többi védelmi iparral foglalkozó vállalatától a szárazföldi platformok szegmensében alkalmazott egyedi tervei révén. A legkorszerűbb páncélozott harcjárműveket biztosítják a védelem és a nemzetbiztonság számára, amelyek kiválóan teljesítenek a legkülönbözőbb terepeken végrehajtott küldetéseken.

Szerző: Sallai Zsófia

Fotó: Nurol Makina Hungary

Az EU szerepe

a Nyugat-Balkán kihívásainak kezelésében

Jugoszlávia felbomlása után a nemzetközi szereplők sikeresen állították meg a fegyveres konfliktust, majd bátorították a nyugat-balkáni térség felzárkózását. Azonban e nemzetek uniós integrációja, egyedül talán Montenegrót leszámítva, szinte teljesen megrekedt – hangzott el a Ludovika Fesztivál előadásán.

Bár Magyarország az élesapat tagja akart lenni, mégis hosszú időt, közel 15 évet várt a teljes jogú uniós tagságra. A nyugat-balkáni nemzetek számára is ilyen hosszúnak tűnik ez a folyamat? – tette fel a kérdést Molnár Anna, az NKE HHK Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára a Ludovika Fesztivál *Az EU szerepe a Nyugat-Balkán kihívásainak kezelésében* címet viselő panelbeszélgetésén. Beszélgetőtársa, Domján László vezérőrnagy, nagykövet, a koszovói kormány EU-integrációs tanácsadója szerint az eltelt időben sajnos nem jutottunk messzire, hiszen a térséget továbbra is szinte ugyanazon problémák feszítik, mint húsz évvel ezelőtt.

A nagykövet hangsúlyozta, az Európai Unió koppenhágai egyezménye előírja, hogyan válhat egy ország az Unió tagjává, azaz milyen társadalmi, szociális, gazdasági és értékrendbeli változásokat, reformokat kell végrehajtania. A koppenhágai kritériumok mellett fontos

dokumentum a 2003-as Thesszaloniki Nyilatkozat, amelyben az Európai Unió akkori tagállamai, illetve a Nyugat-Balkán akkori országai megállapodtak, hogy felgyorsítják a térség integrációját. Szlovénia, majd Horvátország az Unió teljes jogú tagja lett, azonban Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia, Koszovó, Montenegró és Szerbia továbbra is várokozik. Ezen a földrajzi területen ősidők óta etnikai és vallásalapú feszültségek gyökereznek – tette hozzá Domján László. Az évszázadok alatt el nem rendezett, nem csituló, meg nem oldott problémákat a korábbi, jugoszláv rezsím a szőnyeg alá söpörte. Emellett persze az is igaz, hogy az említett hat ország nem hajtotta maradéktalanul végre azokat a reformokat, amelyekkel államigazgatása, államszervezetének működése minden kritériumnak megfelelné, azaz mind a hat ország eltérő szinten, de elmaradásban van

a házi feladatával. Ugyanakkor arra sincs egyértelmű válasz, hogy vajon az Európai Unió készen áll-e ennek a hat országnak a befogadására. A beszélgetésen az is elhangzott, az európai biztonsági architektúra komoly kihívásokkal küszködik, ezért paradigmaváltási kényszerbe került, amibe a bővítéspolitika eddig még nem kellően ágyazódhatott bele – ráadásul annak fókusza keletebbre húzódtott. Szintén megnehezíti az integráció kérdését, hogy az ENSZ országainak körülbelül a fele mellett öt jelenlegi uniós tagállam (Románia, Szlovákia, Spanyolország, Ciprus és Görögország) sem ismeri el önálló államként Koszovót. Természetesen a szerb–koszovói békétlenség ugyanúgy visszahúzza az úton Szerbiát is: az ország csak akkor léphet tovább az integrációban, ha úgy képes megállapodni Koszovóval, hogy annak konkrét eredményei vannak.

Szerző: Sarnyai Tibor

Fotó: EU-Western Balkan Summit

LUDOVIKA
— SZABADEGYETEM —

AZ ILLEGÁLIS
MIGRÁCIÓ KIHÍVÁSAI

MIGRÁCIÓS KRÍZIS

Európában és az USA-ban

Migrációs krízis Európában és az USA-ban: két régió, egy kihívás címmel rendezték meg azt a kerekasztal-beszélgetést, amelyen Juan Ángel Soto Gómez, a Fortius alapító igazgatója és Mark Krikorian, a Center for Immigration Studies amerikai think tank igazgatója cserélt eszmét Marsai Viktor, a Migrációkutató Intézet igazgatójának moderálása mellett.

Mark Krikorian elsőként az Egyesült Államokat érintő bevándorlás jelenségét helyezte történelmi kontextusba. Mint mondta, illegális bevándorlás korábban is létezett, ám most már nemcsak Mexikóból, hanem sokkal távolabbi országokból – a Karib-térségből, Dél-Amerikából – is érkeznek. A helyzet a Biden-adminisztráció idején súlyosbodott: az elmúlt 3,5 évben közel hatmillió illegális bevándorló jutott be az Államokba. Egy részük legálisan, mások illegálisan dolgoznak; a határok – némi túlzással – nyitottak, s ezen Bidenék – ha hatalmon maradnak – aligha fognak változtatni. Ilyen mértékű illegális bevándorlási hullámra még nem volt példa az USA történetében, húzta alá a szakértő. Ezt a precedens nélküli helyzetet egyre többen ellenzik.

Spanyolország kapcsán Juan Ángel Soto Gómez elmondta: az Unió

határainál sem jobb a helyzet. Az Egyesült Államokhoz hasonlóan itt is mindig létezett illegális bevándorlás, igaz, Spanyolországból jellemzően elmentek az emberek – Franciaországba, Németországba, Latin-Amerikába. A vándorlás iránya az 1990-es évek közepétől kezdett megfordulni. A bevándorlás mind jelentősebb lett, s annak ellenére gondot kezdett okozni, hogy sok esetben a nyelvi integráció nem volt nehéz, mert spanyolul beszélők (is) érkeztek. A 2000-es évek második felétől fokozatosan változott a helyzet. Már Észak-Afrikából is egyre többen jöttek, először Marokkóból, Algériából, majd mind délebről, már a Száhel-övezetből is. Ez nemzetbiztonsági problémákat is felvet, mert az e régiókból érkezők anyaországukhoz, azok kormányához maradnak lojálisak, Marokkó esetében például eredeti hazájuk állampolgárságát

is megőrzik – hívta fel a figyelmet a Fortius alapító igazgatója.

A kérdésre, van-e különbség a korábbi és a jelenlegi migráció között, Mark Krikorian visszatekintett a korábbi száz esztendőre. Mint mondta, a bevándorlás mindig fontos része volt az Egyesült Államok fejlődésének, az államalapítás óta. A bevándorlást szabályozó, a húszas években megalkotott törvényt 1965-ben új szabályozás váltotta fel. A bevándorlási és állampolgársági szolgáltatásokról szóló törvény eltörölte a nemzeti kvótákat. A korábbi törvény kvótájának nyomán ekkorra már sok német, ír származású állampolgára volt az Egyesült Államoknak, míg mondjuk a görög gyökerűek kevesebben voltak. Ez a fajta etnikai diszkrimináció megszűnt. Az USA politikai és gazdasági berendezkedésének alapjait lefektető tömeges migráció időszaka azonban mára véget ért. Új korszak vette kezdetét; jelenleg nagyon sok az illegális bevándorló, arányuk sosem volt még ilyen magas.

Juan Ángel Soto Gómez azt emelte ki, hogy Spanyolország az illegális

migrációhoz kapcsolódó problémák tekintetében tíz évvel le van maradva – ez a különbség Barcelona esetében csak öt év, tette hozzá. Azaz éppolyan nagy gondokat fog okozni az így érkezett néptömeg, mint Amerikában. Nincs ajánlat az illegális bevándorlók számára, az integrációjuk nagyon nagy gond. Sokan a Kanári-szigetektől érkeznek – ha oda bejutnak, onnan már nyert ügyük van Spanyolország felé. Katalónia ráadásul kimondottan „importál” bevándorlókat muszlim többségű országokból – ezt azért teszi, mert az így érkezők nem beszélnek spanyolul, de a katalánt szívesen megtanulják, emelve így az e nyelvet beszélők arányát a régióban. A Fortius alapító igazgatója megemlítette az északi országokat is, ahol bizonyos bűncselekmények arányának növekedését összefüggésbe hozzák a bevándorlók magas számával.

Mark Krikorian arra hívta fel a figyelmet, hogy ki kell állnia minden országnak, népnek a kultúrájáért, történelméért, hőseiért. A kívülről érkezőktől pedig elvárható, hogy második,

választott hazájuk hőseit és múltját tiszteletben tartsák. „A mi hőseink legyenek a ti hőseitek is” – fogalmazott. Visszatérve az Egyesült Államokra, a Center for Immigration Studies igazgatója úgy fogalmazott: a migráció kicsit olyan, mint a fánk. Kezdetben a gyerekek sokat esznek belőle, felnövekedve kevesebbet, mert a megváltozott anyagcsere miatt a szervezet már kevésbé tudja feldolgozni a fánkot, s az édesség egyre jobban hizlal. A bevándorlással is ez a helyzet a tengerentúlon. Az USA „fiatalabb korában” még jól tudta kezelni a máshonnan érkezőket, a modernizációval azonban ez megnehezedett. A korábban jellemzően mezőgazdasági ország mára ipari-technológiai, tudásalapú társadalommá alakult, amelybe sokkal nehezebb kívülről beilleszkedni, mint korábban. A társadalom „anyagcsereje” átalakult tehát, a bevándorlási politikának is változnia kell – figyelmeztetett Mark Krikorian.

Szerző: Kovács Lilla

Fotó: Szatló Gábor, Depositphoto

A puccsok hulláma Afrikában

A puccsok hulláma Afrikában: hatásaik a migrációra és a menekülthelyzetre a Száhel-övezetben című beszélgetésben Marsai Viktor, a Migrációkutató Intézet igazgatója és Tibor P. Nagy nagykövet, Donald Trump korábbi afrikai ügyekért felelős helyettes államtitkára vitatták meg a témát Gönczi Róbert, a Migrációkutató Intézet elemzője moderálásával.

Marsai Viktor mindenekelőtt az afrikai migráció jelenségét mutatta be. Korábban a fekete kontinens népességének 3-4 százaléka hagyta el hazáját, és 80 százaléka Afrikában maradt, csak országot váltott. Ma már 45 százalék vándorol ki. Az emigrálók 60 százaléka Európába, 20 százaléka pedig Ázsiába megy; jellemzően fegyveres konfliktus vagy természeti katasztrófa elől menekülnek.

Tibor P. Nagy úgy látja, érdemben keveset fejlődött a kontinens, és ez alól csak a Dél-afrikai Köztársaság és pár szigetország jelent kivételt. A magyarázat nem elsősorban a pénzhiány, sokkal inkább a korrupció, a pénzt nem hatékonyan felhasználó kormányok működése. Gond az is, hogy az Európai Unió és az Egyesült Államok meglehetősen naivitást tanúsítanak a segítségnyújtás kapcsán.

Vannak azért pozitív trendek. Etiópia például sokat fejlődött oktatás terén, s az analfabéták száma óriásit csökkent, számos egyetem nyitotta meg kapuit, tapasztalta Tibor P. Nagy. Az egyéni stratégiák, projektek tehát működnek. Am teljeseen más képet mutat például

a Kongói Demokratikus Köztársaság, amely ásványkincsmennyisége alapján a világ leggazdagabb országa, de itt a legnagyobb a szegénység a kormány alkalmatlansága miatt.

A támogatások kapcsán elhangzott: az ingyen érkező segítséget nem igazán becsülik meg, szemben az olyan projektekkal, amelyek helyi részvételt is igényelnek. Szudánban jelenleg, húzta alá Marsai Viktor, az egyik legnagyobb migrációs válság és proxyháború zajlik, a lakosság fele humanitárius segítségre szorul, rengetegen éheznek, mégis kevés szó esik erről. Tibor P. Nagy ehhez azt tette hozzá, hogy ha a nemzetközi közösség nem képes ezt a helyzetet megoldani, akkor mást sem fog tudni, hiszen itt voltaképpen két, a harchoz ragaszkodó tábornok közt

zajlik a konfliktus. Ötven éve az ENSZ Biztonsági Tanácsa alighanem ajánlott volna megoldást.

Szó esett még a nagyhatalmak afrikai szerepéről is. Kínát kizárólag az üzleti lehetőségek érdeklik – nem tényező számukra sem egy-egy ország politikai berendezkedése, sem az emberi jogok kérdése. Az USA külpolitikai prioritásai közül mindig Afrika sorolódott az utolsó helyre. Prioritásként kell kezelni Afrikát, de nyilatkozatok helyett a kereskedelemre és a beruházásokra kell fókuszálni, hangsúlyozta Tibor P. Nagy. A közeljövő kapcsán fontos látni, hangzott el, hogy Afrika népessége megduplázódik. Vagy a fekete kontinens kormányai változtatnak a politikájukon, vagy tömegesen jönnek majd el a fiatalok. A nagyhatalmaknak az afrikai fiatalságra kellene fókuszálni, a kereskedelemre, beruházások ösztönzésére. Nyilatkozatok helyett konkrét lépésekre van szükség, mert azt látni kell: minden afrikai probléma egyben európai is – hangoztatta Tibor P. Nagy.

Szerző: Kovács Lilla

Fotó: Depositphoto

A vízhiány és a migráció összefüggései

Ma sok millió embernek nem jut ivóvíz, és egyes kontinensek lakói közül egyre többen függenek attól, hogy milyen közelségben vagy távolságban érhető el számukra az egészséges víz – hangzott el a Ludovika Fesztivál előadásán. A napi vízigeny és annak hozzáférhetősége ráadásul egyre kiegyensúlyozatlanabb a régiók között: akad, ahol a szárazság, akad, ahol az árvizek okoznak jelentős gondot.

A klímaváltozás nem a jövő, hanem napjaink legjelentősebb kihívása – kezdte Pálvölgyi Tamás, az NKE VTK dékánhelyettese *A vízhiány és a migráció összefüggései* című panelbeszélgetést a Ludovika Fesztiválon.

Afrikában ma sok millió ember szenved hiányt vízből és civilizációs javakból; az otthonukat elhagyó emberek eredeti megélhetését a környezeti feltételek radikális változása tette lehetetlenné – magyarázta Bogárdi János, az NKE Víz tudományi Kar (VTK) kutatóprofesszora. A beszélgetésen arra is rámutatott, mennyire ritkán beszélünk meglévő sérülékenységeinkről. Például, ha a Duna ma kiöntene a fővárosnál, áram nélkül alig néhány hét alatt összeomlana Budapest működése. Egy számunkra egyre inkább ismeretlen világban kezdünk élni, amit nehéz kutatnunk, pontosan megértenünk, s így már talán nem is vagyunk képesek valódi megoldásokat találni a problémáinkra.

Calum T. M. Nicholson szociálantropológus, az MCC Klímapolitikai Intézetének igazgatója ehhez hozzátette, a helyzet leegyszerűsítése lenne azt mondani, hogy a természet átalakulása automatikusan hozhat magával olyan társadalmi változásokat, mint a migráció. A föld lakóinak 3 százaléka migránsnak számított mindig is, a téma mostani felfutását inkább a köré épülő ideológikus politikai viták okozzák. Calum T. M. Nicholson példaként a középkori pestisjárványokat említette, amikor a tudomány még nem tudta megkülönböztetni az okot és az okozatot, így hemzsegték a különféle magyarázatok a kórra. A valódi okot, a baktériumokat végül az orvostudomány fejlődése találta meg. A társadalom e szempontból ma is inkább középkori módon működik: továbbra is hajlamos összekeverni az okot az okozattal. Hozzátette, önmagukban nincsenek természeti katasztrófák, hiszen nem a földrengés, hanem a leomló

házak oltanak ki emberéleteket, ami így nem a természet, sokkal inkább az emberi kultúra és a civilizáció kudarcának tekintendő. Újabb példaként a perui földrengéseket említette, amelyek után az óslakos civilizáció építészetben, kultúrában alkalmazkodott a földrengés lehetőségéhez még ötszáz év elteltével is, azaz megtanult élni egy alapvetően emberrel ellenséges környezetben. A területet később elfoglaló spanyol telepeseknek azonban nem volt ilyen tapasztalatuk, így építményeiket négy-szer is földrengés pusztította. A természet változása ugyan képes lehet determinálni a társadalmat, ám a klíma kérdése kicsit más megközelítést igényel, hiszen változása nem olyan pontszerű, mint egy földrengés, sokkal inkább statisztikai, idő- és térbeli jelenség, igaz, a hatásaihoz ugyanúgy alkalmazkodnunk kell, mint a földrengésekhez, ha élni akarunk.

Szerző: Sarnyai Tibor

Fotó: Szatló Gábor, Depositphoto

Nemzetközi együttműködések a terrorizmus elleni harcban

„Mára a terrorizmus más formáival is foglalkozni kell” – emelte ki a Ludovika Fesztiválon Christine Bradley, az ENSZ Terrorrelhárító Iroda (UNOCT) magyarországi kirendeltségének helyettes vezetője, akit Rémai Dániel József, az NKE Nemzetbiztonsági Intézet Terrorrelhárítási Tanszék tanszékvezetője kérdezett.

Christine Bradley elsőként a terrorizmus definíciójáról és a terrorizmus meghatározásának problémáiról fejtette ki véleményét. Úgy látja, hogy jelenleg a terrorizmusnak nincs univerzális definíciója a világon. „Mi az akadémiai szektorban használunk néhány meghatározást, de mindig figyelembe kell venni a regionális és kulturális különbségeket az ilyen definícióknál” – vélekedett az előadó. Mint mondta, amikor a terrorizmus elleni küzdelem nemzetközi keretét vizsgáljuk, közel húsz nemzetközi jogi eszközre kell támaszkodnunk.

Felhívta a figyelmet, hogy a terrorizmus elleni küzdelem nemzetközi keretének részeként az ENSZ Közgyűlése és az ENSZ valamennyi tagállama 2006-ban konszenzussal fogadott el egy globális terrorizmusellenes stratégiát. A dokumentum négy pilléren nyugó megközelítést vázol fel. A keret első pillére olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek a terrorizmust elősegítő körülmények kezelésére irányulnak. Ez tehát nemcsak az úgynevezett

„kemény” intézkedésekre vonatkozik, hanem figyelembe veszi például az éghajlattal, a fiatalok elkötelezettségével és a szegénységgel összefüggő kihívások kezelésével kapcsolatos kérdéseket, vagyis a terrorizmus alapvető okait keresi. A második pillér a terrorizmus elleni tényleges fellépést és megelőzést célzó intézkedéseket foglalja össze. A harmadik pillér azt vizsgálja, hogyan biztosítható, hogy a tagállamok regionális együttműködést és stratégiákat alakítsanak ki a terrorizmus elleni küzdelem és megelőzés érdekében. A negyedik, ami talán a legfontosabb, az olyan intézkedések vizsgálata, amelyek valóban előmozdítják és biztosítják az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartását, amikor a terrorizmus elleni küzdelemről beszélünk. Ezt a 2006-ban elfogadott stratégiát minden tagállam félévente felülvizsgálja. Kitért arra is, hogy az elmúlt fél évben a terrortámadások által okozott halálesetek száma ugyan csökkent a korábbi adatokhoz képest, de egyes

támadások koncentrációja vagy mérete nőtt. Szerinte látható, hogy mennyire fontos, hogy a tagállamok rendelkezzenek a különböző infrastruktúrák és a sebezhető célpontok védelmére szolgáló képességekkel. Az előadó felhívta a figyelmet, hogy közeleg néhány jelentős globális sportesemény, többek között a nyári olimpia Párizsban, valamint a különböző választások. Hozzátette, hogy a konfliktusövezetek epicentruma most a Száhel-övezet és Nyugat-Afrika felé mozdult el, ahol többek között a politikai instabilitás miatt további kihívások merültek fel. Úgy látja, a másik elmozdulás az, hogy a terrorizmus más formáival is foglalkozni kell: nemcsak a vallási ideológián alapuló terrorizmussal vagy annak valamilyen formájával, hanem a politikai terrorcselekményekkel is, függetlenül attól, hogy azok a jobboldali vagy baloldali szélsőségek miatt történnek.

Szerző: Harangozó Éva
Fotó: AP/Farah Abdi Warsameh

LUDOVIKA
SZABADEGYETEM

A VERSENYKÉPESSÉG
ERŐSÍTÉSE

TUD-E EURÓPA VERSENYKÉPES MARADNI AZ ÚJ ŪRVERSENYBEN?

Az éjszakai égbolt és a távoli csillagok számos hajdanvolt és kortárs európai figyelmét és képzeletét ragadták meg, azonban mára az öreg kontinens lemaradt a világűr meghódításában az Amerikai Egyesült Államok, Kína és Oroszország mögött – hangzott el a Ludovika Fesztivál panelbeszélgetésén. Bár Európa hatalmas előnye a közös piac, a jelenlegi szabályozások és politikák egyelőre nem inspirálják eléggé a gazdasági szereplőket, hogy érdemben beszálljanak a kibontakozó űrversenybe.

Felzárkózik vajon Európa az Amerikai Egyesült Államokhoz és Kínához a következő húsz évben az űripar területén? – kérdezte Bartóki-Gönczy Balázs, az NKE Világűrjog és Politika Kutatóintézetének intézetvezetője, az NKE ÁNTK tudományos dékán-helyettese a *Tud-e Európa versenyképes maradni az új űrversenyben?* című panelbeszélgetésen. Costanza Crivelli

Visconti, a European Space Policy Institute (ESPI) tudományos munkatársa szerint minden bizonnyal igen, hiszen ez közös piacot, gazdasági erőt és autonómiát igényel, ami Európában mind megvan. Aradi Norbert, az Európai Unió Magyarországi Állandó Képviselőtétének űrpolitikai szakdiplomátája, űr-, biztonság- és védelempolitikai szakember azzal

árnyalta szintén igenlő válaszát, hogy ez csak akkor történik meg, ha mihamarabb létrejön egy e célnak megfelelő szabályozási környezet Európában. Costanza Crivelli Visconti a panelbeszélgetésen elmondta, Európa jövője nagyrészt a kontinens gazdaságának versenyképességétől függ. Ennek elérését természetesen nem tekinthetjük

LUDOVIKA SZABADEGYETEM

egyszeri célnak, amit majd idővel kipipálhatunk, éppen ellenkezőleg: folyamatosan dolgozni kell érte számos különböző területen. Európa versenyképességi előnye most éppen olvadásnak indult, ezért érdemes a figyelmünket már a közeljövőben is az űr szerepére fókuszálnunk, hiszen e terület számos, a földön használt modern technológia kiindulópontja, ráadásul az iparági szereplők ezen a piacon jelentős megtérüléssel számolhatnak. Az űr persze nemcsak gazdasági, s nem csupán geopolitikai szempontból kiemelt aréna, de fontos terület emberi és európai identitásunkat tekintve is.

Az olasz szakértő kiemelte, a mostani európai kereslet-kínálati szabályozás megnyitotta az űrrel kapcsolatos európai piacokat más országok szereplői előtt, noha a világon mindenki más éppen bezárkózik. Az űrtechnológiák piacának ma csak körülbelül 40 százaléka nyitott globálisan, a terület többi részét Kína, USA és Oroszország saját, hazai vállalatai uralják – ugyanakkor e cégek is szeretnek kitekinteni a nyitott piacokra. Az európai szereplőknek ezen kiegyensúlyozatlan feltételekhez kellene alkalmazkodniuk, hogy sikeresek legyenek a versenyben.

Ma az Európai űrügynökség úgy működik, hogy amennyi pénzeszközt egy adott tagállam befektet egy adott űrprojektbe, pontosan akkora értékű sikeres pályázati forrást szeretne viszontlátni hazai vállalatainál. A rendszer bizonyos tagállamoknak előnyös, másoknak azonban már kevésbé, így egyes országok érdeklődése mára megkopott az űr iránt. Így, bár Európa nagy előnye az egységes piac, a nem megfelelő szabályozás a hátrányává válik. Az USA-ban a szabályozás helyett jóval hagyományosabbnak számít a standardizálás, ez ugyanis sokkal jobban hozzásegíti a terület kisebb szereplőit a sikerhez. A kontinens lappangó versenyképessége egyébként sok helyen tetten érhető: a Galileo például a felmérések szerint pontosabb adatokat ad vissza, mint az ezzel versengő amerikai GPS-rendszer. Ugyanakkor a cégeknek ma még egyszerűbb utóbbi adatait használni. Ezen mindenképpen változtatni lenne érdemes a szabályozás szintjén. Bartóki-Gönczy Balázs arra is kíváncsi volt, hogy mikor kerülhet európai űrállomás a kontinens fölé, illetve hogy lesz-e a közeljövőben saját rakétatechnológiánk. Costanza Crivelli Visconti szerint az egyes technológiák és űripari vívmányok elérése, mint például az

európai rakétatechnika vagy az európai űrállomás, sokkal inkább költségvetési, mint szabályozási kérdés. Az európai űrpolitika célja ezért inkább az, hogy inspirálja e témával a gazdaságot és a közéletet, illetve hogy felkeltse a befektetők, cégek érdeklődését az űripar iránt.

Aradi Norbert a panelbeszélgetésen hozzátette, az űr lehetőségeinek kihasználásában nemcsak az ipari, de a szolgáltatási, a technológiai és a politikai szempontok is lényegesek, ráadásul a versenyképesség mellett a biztonság és a védelem aspektusaira is figyelni érdemes ezen a területen. Éppen ezért sem szabad elfelejteni az ENSZ szerepét sem, amely alapvetően bár szintén biztonsági és védelmi fókuszú, nemzetközi szinten képes az alkalmazott technológiákat és az űr használatát befolyásolni. Emellett pedig mindenképpen szükség lenne egy, az elérni kívánt célnak megfelelő, jól alkalmazható európai rakétakilövési politikára is, amely végül elvezethetne oda, hogy Európa is képes legyen önállóan rakétákat juttatni az űrbe. Az erre irányuló jelenlegi próbálkozások egyelőre sajnos mind kudarcba fulladtak.

Szerző: Sarnyai Tibor
Fotó: Szilágyi Dénes, 123RF

Versengés vagy dühöngés?

Európa, lemaradó versenyképessége javítása érdekében, ismét szabályozni szeretne, ám a meglévő előírások mögül gyakran hiányzik a morál és a józan ész. Ezzel szemben Lengyelország a kommunizmus bukása óta töretlenül fejlődik – hangzott el két lengyel szakértő panelbeszélgetésén a Ludovika Fesztiválon. A recept tehát a szabadság és a szabályozások megfelelő ötvözésében keresendő.

A kommunizmus bukása óta Lengyelország gazdasága rendületlenül nő. A gazdaság 1989 előtt központi irányítás alatt állt, ami nyilvánvalóan nem segítette sem az innovációt, sem a tulajdonosi szemlélet megerősödését. A szabadság tehát – és nem csupán gazdasági szempontból – biztosan nagyon fontos összetevője a lengyel gazdaság töretlen sikerének, versenyképességének – mondta Jan Zujewicz, a lengyelországi Poznańi Intézet alapítója a *Versengés vagy dühöngés: az EU küzdelme a versenyképességért* című panelbeszélgetésen. Hozzátette, a liberális felfogás szerint az abszolút szabadság lenne a legjobb a versenyképességnek. Azonban számos ország van, ahol ez a modell láthatóan nem működik, sőt komoly tökékoncentrációk jöttek létre. Közép-Európában viszont úgy látjuk, szükség van bizonyos területeken az állam józan beavatkozására, miközben természetesen senki nem akar visszatérni a szocializmusba.

Beszélgetőtársa, Liliana Śmiech, az NKE nemzetközi főigazgatója szerint az EU ma túl sok területet szabályoz, amivel akadályozza saját gazdaságát, hiszen aligha lehet elvárni a fogyasztóktól, hogy az áron kívül más szempontokat is figyelembe vegyenek vásárláskor. Eklatáns példa, hogy miközben a kontinens importra szorul energiahordozókból és nyersanyagokból, az EU a leghangosabb szószólója a környezetvédelemnek. Ennek a törekvésnek a mobilitás területén egyik áldozata lehet például a német autóipar is hamarosan. Emellett bizonyos termékek és szolgáltatások, amelyeket szabályozni szeretne, még a birtokában sincsenek, mint például korunk slágertémája, az MI. Jan Zujewicz ennek kapcsán kiemelte, a kérdésben fontos lenne a moralitás és a józan ész megőrzése. Nem lehet csupán szolgáltatásokra, technológiákra és előírásokra építeni, hiszen ugyanilyen lényegesek a döntések mögötti morális megfontolások és a távlati

célok is. Ráadásul Európa szegényebb államai jóval nagyobb árat fizetnek számos olyan szabályozásért, amelyet a gazdagabb tagállamok nem is éreznek meg – például a mezőgazdaságban vagy környezetvédelem területén. Ez pedig ellentmond annak a közös célnak, hogy Európa mint piac versenyképes maradjon.

Liliana Śmiech szerint szerencsések vagyunk abból a szempontból, hogy a versenyképesség nemcsak az árról szól, hanem a minőségről; s nemcsak a termékekről, hanem a szolgáltatásokról is. Például az olcsó kínai termékek korábban híresek voltak arról, hogy néhány hónap után kidobhattuk őket. Ez ma már talán nincs így. Ugyanakkor az európai szolgáltatások még mindig piacvezetők. Európa hangja ma is messzire ér, mivel hatalmas piac, ezért elérhet akár olyan globális szereplőknél is változtatásokat, mint az Apple.

Szerző: Sarnyai Tibor

Fotó: Szatló Gábor, Depositphoto

A TERMELÉKENYSÉGI KIHÍVÁSOK KEZELÉSE AZ EU-BAN

Az európai bürokrácia mintha elfelejtette volna a szubszidiaritás elvét, ezért születik egyre több és jelentősebb, közösségi szintű szabályozás. Úgy tűnik, az EU beleragadt egy különös szabályozási paradigmába – hangzott el a Ludovika Fesztivál előadásán.

Európa gazdaságilag lemaradt a világpiac legnagyobb versenyzői mögött. Az USA és Kína mellett még a feltörekvő India is gyorsabban nő nálunk. Tagállami vagy uniós beavatkozással vajon megfordítható lehet ez a trend? – tette fel a kérdést Czeczeli Vivien, az NKE ÁNTK adjunktusa *A termelékenységi kihívások kezelése az EU-ban* című panelbeszélgetésen a Ludovika Fesztiválon.

Az európaiak a jövőben talán nem szegényebbek, hanem sokkal kevésbé jelentősek lesznek – figyelmeztetett Christian H. M. Ketels, a Harvard Business School tudományos főmunkatársa. Mint elmondta, a témát egyelőre még kevés vita övezi Európában, mindenki kivár a választásokig. Így a versenyképesség helyzete minden bizonnyal fontos kérdése lesz a magyar EU-elnökségnek is. Azonban még fontosabb, hogy ennek kapcsán

a megfelelő kérdéseket tegyük fel. Két aspektust érdemes vizsgálni: egyrészt azt, hogy mit gondolunk a jólétről. Régen ezt a GDP mérte, ám ma már jóval komplexebb mutatóra lenne szükség, amelynek része a társadalmi jólét, a fenntarthatóság, a reziliencia, illetve az élet általános minősége is. Másrészt megváltozott a piac is, ahol versenyzünk, egyre önjáróbb és függetlenebb lett. Ezért minden állami beavatkozás azonnal felveti a politikai intézmények minőségének kérdését is. Kutasi Gábor, az NKE Gazdaság és Versenyképesség Kutatóintézetének intézetvezetője hozzátette, az EU beragadni látszik egy túlszabályozási paradigmába. A magyar EU-elnökségnek most viszont lehetősége lehet új szempontokat és megközelítést hozni a vitába. A magyarok úgy látják, nem a szabályozás a legfontosabb, érdemesebb a piacot működni hagyni, és csak ott beavatkozni, ahol a fejlődés érdekében érdemes.

Christian H. M. Ketels ezzel egyetértve kifejtette, vannak olyan területek, ahol valóban túl sok a szabályozás, ám van olyan terület is, ahol kevés. Hozzátette, heterogén országok egységét legkönnyebben a szabályok alkotják meg. Ha valaki nem követi ezeket, akkor még több szabályt hozunk – ez pedig negatív spirál. Egyszerűbb, ha egyre több felelősséget adunk a tagállamoknak. Ugyanakkor fontos az egyensúlyt megtalálni, mert a másik pólust a bezárkózó, protekcionista gazdaságpolitika jelentené.

A szakértő úgy vélte, az EU-nak egységes játékszabályokat kell alkotnia, ám végül a kormányoknak és a régióknak kell a szükséges közszolgáltatásokat létrehozniuk, illetve a stratégiákat összehangolniuk. Éppen ezért valamennyi tagállamnak, így Magyarországnak is szüksége van saját versenyképességi stratégiára, amellyel elhelyezi magát egy sikeresebben működő, nem az áruk olcsóságával, hanem magas minőségű termékekkel és szolgáltatásokkal piacot szerző Európában.

Szerző: Sarnyai Tibor

Fotó: Depositphoto

„Lesz pénz, Főnök?” – uniós forrásokról közérthetően

Az európai versenyképesség mellett meg kell tanulnunk a projektmenedzsment-szemléletet annak érdekében, hogy Magyarország több közvetlen európai uniós forráshoz juthasson – fogalmazott Petri Bernadett miniszteri biztos a Ludovika Fesztiválon. Az európai parlamenti választásokra készülő képviselőjelölt egyebek mellett beszélt a források elosztásáról és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen (NKE) működő, pályázatokkal kapcsolatos képzésről is.

„Minden remény szerint még több uniós forrás lesz” – jelentette ki Petri Bernadett, a közvetlen uniós források felhasználásának koordinációjáért felelős miniszteri biztos. Az NKE Európa Stratégiai Kutatóintézetének kutatója felidézte a beszélgetés címéhez kapcsolódó történetet, a kérdést ugyanis korábban egy választópolgár tette fel Navracsics Tibor jelenlegi közgazdasági és területfejlesztési miniszternek, aki részt vett a Magyarország ellen folyó jogállamisági tárgyalásokon Brüsszelben.

Az alapvetés szerint az Európai Unió nem rendelkezik pénzzel, csak a tagállamok, amelyek egy bizonyos összeget az Unió rendelkezésére bocsátanak azért, hogy abból a tagok közösen gazdálkodjanak – fejtette ki Petri Bernadett. Emellett az EU-nak vannak saját bevételei, amelyek közül kiemelte a PET-palackok termékdíját mint új bevételi forrást.

Hogy ki dönt arról, hová kerüljenek a források, az európai parlamenti képviselőjelölt elmondta: vannak olyan összegek, amelyekről Brüsszel dönt, a kohéziós forrásokról pedig a tagállamok határoznak, de azokat az EU a regionális különbségek elve alapján osztja ki. Hozzátette: a Magyarországgal

szembeni jogállamisági eljárás érintette a kohéziós forrásokat is.

A helyreállítási forrásokról a miniszteri biztos kifejtette: kisebbik hányaduk az emelt uniós költségvetésből származik, nagyobbik részük pedig hitelből. Felhívta a figyelmet arra a sajátos helyzetre, amely szerint vannak olyan tagállamok, amelyeknek úgy kellene visszafizetniük a hitelt, hogy még meg sem kapták a nekik járó forrásokat, miközben az Unió újabb hitelfelvételre készül.

Petri Bernadett az uniós költségvetésről – a mostani hét éves ciklusra mintegy 400 milliárd euró – kifejtette, hogy a kohéziós források, a közvetlen pályázatok és a közös agrárpolitika között nagyjából egyenlő mértékben osztható el. Az európai parlamenti képviselőjelölt beszélt arról is, hogy a közép-kelet-európai országok többsége – ahogy hazánk is – ritkán pályázik uniós forrásokra, főként a megnövekedett adminisztrációs terhek miatt.

A hazai szereplők ösztönzésére hozták létre a Fejlesztésösztönző Irodát – emlékeztetett a miniszteri biztos, aki rámutatott: akkor lehet hatékonyan hozzájutni a pályázati pénzekhez, ha megtanulunk pályázni. Ennek

fejlesztése érdekében indítottak képzést az NKE-n, amelynek részeként az összes szakpolitikáról tanulhatnak a hallgatók – részletezte. A kurzus célja, hogy a hallgatók felismerjék: hazánkban hol található olyan európai szintű innováció, amelyet az EU támogatásra érdemesnek értékel.

A miniszteri biztos az EU működésének legfontosabb jelenlegi célkitűzései között a digitális és a zöld átállást említette, amelyek meghatározók a kohéziós, illetve a direkt források felhasználásával kapcsolatban is. Kifejtette, hogy bármennyire is a béke pártján áll Magyarország, védelmi kapacitásaink növelése az uniós elnökségünknek is kiemelt célja lesz. Felidézte azt is, hogy az uniós költségvetés – amelyet Emmanuel Macron francia elnök és Olaf Scholz német szövetségi kancellár megduplázná – fontos átalakítás előtt áll. Petri Bernadett – aki egyebek mellett beszélt még az Európai Parlament lehetséges politikai átrendeződéséről – felhívta a figyelmet arra, hogy ezeknek a forrásoknak a nagy részét nem a tagállamoknak, hanem Ukrajnának szánja az Unió, amivel a háborús gazdálkodást erősítenék.

Szerző: Szabó Réka Zsuzsanna
Fotó: Depositphoto

A VÍZ AZ ÚR

– a versenyképes és fenntartható mezőgazdasági termelésben is?

A magyar gazdálkodó természetesen nem ellensége a saját környezetének, hiszen ő is felelősséget érez a teremtett világ iránt. Az egészséges élelmiszerekhez, a fenntarthatósághoz és a biológiai sokféleséghez vezető kompromisszum az ökológikus gazdálkodás lehet – hangzott el a Ludovika Fesztivál panelbeszélgetésén.

A vízhiány ellenére is megőrizhető az agrárium versenyképessége? – tette fel a kérdést Bíró Tibor, az NKE VTK egyetemi tanára, prodeánja beszélgetőtársának, Szólláth Tibor agrár-mérnöknek, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar vármegyei elnökének, Hajdúnánás polgármesterének. *A víz az úr – a versenyképes és fenntartható mezőgazdasági termelésben is?* című panelbeszélgetésen, a Ludovika Fesztiválon. Bíró Tibor kérdéséhez hozzátette, a 2022-es aszály állatorvosi lónak bizonyult a vízgazdálkodásban és a versenyképességben, hiszen a megszokott nyári ciklonban nem volt nedvesség. Az év első hét hónapjában 2022-ben csak 180 milliméter esőt regisztráltak, Tisza-völgyben pedig mindössze 90 millimétert, ami végül megtépázta a vidéki emberek megélhetését, a kárt a szakértők 1000-1500 milliárd forintba teszik csak a mezőgazdaságban. Szólláth Tibor a panelbeszélgetésen elmondta, ezen aszály után

a gazdatársadalom ráébredt, hogy ugyanúgy már nem folytathatják, ahogy addig. A kamara feladata megérteni, hogy mi ebben a folyamatban a termelők felelőssége, illetve mi a változás fő iránya, ám egyedül a gazdák tehetetlenek. Egészen máshogyan kellene gondolkodni a vízről, nem kivezetni az országból, hanem megőrizni azt a tájban. Akár a talajban is, amely az évi 50 köbkilométernyi csapadékból ma 40-et fogad be, ám 30 köbkilométernyit képes lenne eltárolni is. A fő gondot a pénztelenség jelenti. Ha a vízgazdálkodás kérdése nem üti át a társadalmi ingerküszöböt, akkor el fogjuk veszíteni az Alföldet. A területen ma 40-45 ezer folyókilométernyi csatorna van, amelyet elsődlegesen a belvizek elvezetésére terveztek, ám ma már érdemes lenne bennük vizet tározni. Körülbelül egymillió hektárnyi termőterületre kiterjedő hatása lenne, ha feltöltenénk a csatornáinkat – emelte ki Szólláth Tibor.

A beszélgetésen az is elhangzott, a környező országok már megkezdtek visszatartani saját területükön a vizet. A Sebes-Körös vízhozama 40 százalékkal csökkent a hirtelenes évek óta, ráadásul Nagyváradnál egy tározóval másfél métert emeltek a folyón. A helyzet ugyanez a Maroson is, ahol 18 kisebb-nagyobb tározó létesült. Ezért immár több víz folyik ki az országból délen, mint ami összesen befolyik. A Tisza medre eközben 2-2,5 méternyit mélyült, a rétegvizek is belefolytak, így ezzel is víz távozik az országból. A megoldás érdekében hathatós, komoly, nagy döntésekre, erre allokált forrásokra és bátor megvalósításra lenne szükség. Bár az öntözés megteremtéséhez nem ad forrást az Unió, ezekre nagy szükség lenne, így talán ökológiai vízpótlás, vízvédelem vagy akár turisztika címszóval sikeresebben pályázhatnánk.

Szerző: Sarnyai Tibor
Fotó: Szatlói Gábor, Depositphoto

LUDOVIKA *fesztivál*

KATONAI, ZENEI
ÉS CSALÁDI
PROGRAMOK

MINDEN EDDIGINÉL TÖBBEN VOLTAK KÍVÁNCSIAK A

14. LUDOVIKA FESZTIVÁLRA

Hozzávetőleg húszezer résztvevő látogatott el a Nemzeti Közsolgálati Egyetem által immár hagyományosan megrendezett Ludovika Fesztiválra május 9. és 11. között. A háromnapos eseményen a koncertek mellett népszerű hazai és külföldi előadók is színesítették a Ludovika Szabadegyetem programkínálatát, de természetesen a gyerekek sem maradtak élmények nélkül, a családi nap ugyanis számos izgalmat tartogatott számukra. »

LUDOVIKA SZABADEGYETEM

Május 9-én és 10-én a Ludovika Szabadegyetem programsorozatát volt a főszerep, amelynek tematikáját idén a hazai soros EU-elnökség fókuszpontjai határozták meg. Az előadások témáiban hangsúlyos szerepet kapott a bővítéspolitikai, a versenyképesség erősítése, a demográfiai kihívások, a védelempolitika, valamint az illegális migráció következményei.

Jelen lapszámban bemutatott külföldi előadók mellett számos további, olyan nemzetközileg elismert szakember is tartott előadást a Ludovika Campuson, mint Doug Stokes brit akadémikus, biztonsági és stratégiai szakértő, aki a nyugati liberális nemzetközi rend tartósságát vette górcső alá, míg Aleksander Arabadžić, az Academy of Polish Careers ügyvezető igazgatója és Miszlivetz Áron James az NKE Európa Stratégia Kutatóintézet kutatója a bővítéspolitikai kérdéseit

taglalta, ez utóbbi beszélgetés a Magyary Zoltán Szakkollégium szervezésében valósult meg.

Az illegális migráció kihívásairól többek között Maria Montserrat Marín López, az EU Bűnüldözési Képzési Ügynökségének (CEPOL) ügyvezető igazgatója osztotta meg gondolatait, a MENA térség aktuális kérdéseiről N. Rózsa Erzsébet, az NKE egyetemi tanára és Csicsmann László, a Budapesti Corvinus Egyetem Corvinus Center for Contemporary Asia Studies vezetője beszélgetett a Biztonságpolitikai Szakkollégium szervezésében. A Nemzetbiztonsági Szakkollégium paneljében, az illegális migráció nemzetbiztonsági szempontjaira pedig Párducz Árpád, a Migrációkutató Intézet kutatója hívta fel a figyelmet a Nemzetbiztonsági Szakkollégium programelemeként.

Demográfiai kihívások témában, a család társadalmi szerepéről Fűrész Tünde,

a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért elnöke és Beneda Attila családügyekért felelős helyettes államtitkár beszélt. Makay Zsuzsanna, a KSH Népeségtudományi Kutatóintézet tudományos főmunkatársa a munka és a magánélet egyensúlyáról szövegezte.

Versenyképességi témakörben szó volt a többi között az űrverseny kérdéseiről, de az uniós forrásokról is hallhattak közzérhető információkat Petri Bernadett miniszteri biztostól az oda látogatók. A fenntartható mezőgazdasági termelésről Szólláth Tibor, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei elnöke, Hajdúnánás polgármestere és Bíró Tibor, az NKE Környezeti Fenntarthatósági Intézet vezetőjének interpretációjában hallhatott a közönség.

A Puskás Tivadar Szakkollégium szervezésében, védelempolitikai témában a NATO 75 éves fennállása kapcsán a magyar tagságról és

a lehetséges jövőképekről beszélt Siposné dr. Kecskeméthy Klára ezredes, az NKE HHK egyetemi tanára. Kajári Ferenc altábornagy, a Honvéd Vezérkar Főnökének helyettese, Csiki Varga Tamás, az NKE EJKK John Lukacs Intézetének tudományos főmunkatársa és Szenes Zoltán professor emeritus az EU gyorsreagálás jövőjéről osztották meg gondolataikat.

Energetika, energiapolitika az EP-választások tükrében címmel szervezett kerekasztal-beszélgetést a Ludovika Collegium Szabó László, a Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont vezetője, Liliana Śmiech, az NKE nemzetközi főigazgatója és Sverla Viktor, a MOL stratégiai és fenntarthatósági igazgatója részvételével. Az NKE oktatói és kutatói mellett többek között Sztáray Péter biztonságpolitikáért és

energiabiztonságért felelős államtitkár, Kovács Zoltán nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár, Zsigmond Barna Pál parlamenti államtitkár, Stumpf István, a miniszterelnök Stratégiai Tanácsadó Testületének tagjával, Palkovics Lászlóval, az N7 Holding Nemzeti Védelmi Ipari Innovációs Zrt. vezérigazgatójával, Kósa Ádám európai parlamenti képviselővel, a foglalkoztatási és szociális bizottság magyar tagjával, Csonka Szabolcs Frontex összekötő tiszttel, Herczeg Mónika r. ezredessel, a Belügyminisztérium Európai Belügyi Együttműködési Főosztály vezetőjével, és Horváth Gábor vezérőrnaggyal, az Európai Unió Katonai Törzs főigazgató-helyettesével és vezérkari főnökével is személyesen találkozhattak a résztvevők. »

LUDOVIKA

CSALÁDI NAP ÉS SZÁZNAPOS ÜNNEPSÉG

Az NKE számára fontos a hagyományörzés, aminek egyik meghatározó mozzanata a Ludovika Fesztivál alkalmával megtartott Száznapos ünnepség, az augusztus 20-i ünnepélyes tisztavatás előtti utolsó lépcsőfok a végzős tisztjelöltek számára, amelyet ezúttal május 11-én rendeztek meg az MH Ludovika Zászlóalj szervezésében. Ugyanezen a napon, a családi nap részeként a szélesebb közönség is betekintést nyerhetett az egyes hivatásrendek világába: a honvédségi programok mellett rendészeti bemutatókkal várták az érdeklődőket, akik a Ludovika Campuson testközelből tekinthették meg egyebek mellett a PZH-2000 önjáró löveget,

de a katonai kibertér, valamint a kiberhadviselés rejtelmeibe is bepillantathattak, illetve egy tűzseréző robotot is megismerhettek. A Ludovika Sportegyesület jóvoltából ovitenisz és vívás, valamint tonfabemutatót is láthattak a Ludovika Campusra érkezők. A Készenléti Rendőrség Kutyas Alosztálya látványelemekkel tarkított őrző-védő kutyás bemutatót tartott, de a szervezők a többi között a Ludovika Zászlóalj segítségével harcászati bemutatóval is készültek. A Ludovika Fesztiválon ingyenes koncertekkel várták az érdeklődőket május 10-én. Fellépett Áron 'Apey' András, Kovács Julesi és zenekara, valamint a Kollányi Akusztik és Galambos

Péter, de T. Danny, DJ Sterbinszky, Náksi, DJ Bréda Bia is gondoskodott a fergeteges hangulatról. Május 11-én a gyerekkoncerteké volt a főszerep, ahol a közönség meghallgathatta Szalóki Ágit és a PASO Kids-et, valamint fellépett a Ludovika Big Band és a Pénzügyőr Zenekar is. A gyerekek nemcsak az Orczy Kalandparkban, de egy „szédületes” labirintusban, ninjapályán, logikai, ügyességi és társasjátékokkal is próbára tehetik talpraesettséget. Mindemellert arcfestés, kiállítások és kézműves programok is várták a kicsiket és nagyokat.

Szerző: Sallai Zsófia
Fotó: Szilágyi Dénes

Száznapos ünnepség

A magyar katonai örökség történelmi szellemiségét követve, az egykori Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia épülete előtt rendezte meg a Nemzeti Közsolgálati Egyetem (NKE) Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara (HHK) a végzős honvédtisztjelöltek életében mérföldkőnek számító Száznapos ünnepséget.

A Ludovika Fesztivál részeként megtartott eseményen Böröndi Gábor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke leszögezte, hogy a Magyar Honvédség jelenleg történetének legnagyobb átalakításán megy keresztül, és ebben az átalakuló szervezetben a leendő tisztekre az a feladat vár, hogy a 21. századi Magyar Honvédséget vezessék. „Önök a legnehezebb hivatást választották, de tisztté, vezetővé kell válniuk. Száz nap múlva ezeknek az altiszteknek önök adnak majd parancsot. Ma alakzatban közlekednek, száz nap múlva önök vezetik az alakzatot” – mondta. A vezérkar főnöke hangsúlyozta: soha nem volt annyira szükség felkészült, elkötelezett tisztekre, mint most. Felhívta a tisztjelöltek figyelmét a vizsgák jelentőségére, és arra, hogy

száz nap múlva a nemzet főterén hadnagyokká és egyben vezetőkké fognak válni. Schmittné Makray Katalin zászlóánya köszöntőjében úgy fogalmazott: Ludovikás család büszke sarjaként tudja, hogy ludovikás katonának lenni életforma. A haza szolgálata nemes és fenséges feladat, az egyik legszebb és egyben a legnehezebb hivatás. Egyfajta védjegy, rang, hitvallás és büszkeség. A zászlóánya azt üzenete a végzős tisztjelölteknek, hogy életük legyen olyan példa, amelyet büszkén hagynak örökül gyermekeiknek és unokáiknak. Az ünnepi beszédekét követően elismeréseket adtak át. A Bolyai Vándorkardot Nock Gergő hallgató zászlós, a Bolyai Díztört Deák Anna Éva hallgató zászlós, a Ludovika Emlékkardot Méhes Roland hallgató zászlós kapta. »

A Kossuth Díszőrt Fülöp Réka hallgató zászlós, a Repülős Díszőrt Sipos Örs Lehel hallgató zászlós, a Kvasz András Repülős Díszőrt Jelen Bálint Balázs hallgató zászlós, a Szent László-díjat Terjék Levente hallgató zászlós vehette át. A Hadik András Tanulmányi Vándordíjat 2024-ben az állami légi közlekedési alapképzési szak katonai repülésirányító szakirány légvédelmi irányító modul IV. évfolyamos tanulócsoportja részére adományozta a kar vezetése.

„Büszke vagyok az elismerésben részesült honvédtisztjelöltekre, köszönöm nekik, hogy megmutatták azt, hogy nincs lehetetlen, és példát mutattak társaiknak az elmúlt évek alatt” – fogalmazott Lippai Péter dandártábornok, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja. A végzős honvéd tisztjelöltekhez szólva hangsúlyozta, hogy átlagon felüli tudásban részesülnek az egyetemen. Ugyanis a hallgatók nemcsak a katonai szakterület egészét lefedő alapismeretekkel rendelkeznek, hanem a tanszékeken folyó

innovációs és kutatás-fejlesztési projekteknek köszönhetően a jövő technológiai és annak alkalmazási lehetőségei sem idegenek már számukra. Az ünnepségen részt vett Apáti Zoltán dandártábornok, a Honvéd Vezérkar Összekötő Iroda vezető főreferense, Szücs Péter ezredes, a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj parancsnoka, valamint az egyetem és a karok vezetői.

Szerző: Németh-Zsohár Agnieszka
Fotó: Szilágyi Dénes

IMPRESSZUM • **bonum publicum** a Nemzeti Közszolgálati Egyetem magazinja • ISSN 2064-5015 • XII. évfolyam 5. szám. • **Felelős kiadó:** Nemzeti Közszolgálati Egyetem
 • **A kiadásért felel:** Deli Gergely rektor • **Főszerkesztő:** Szilágyi Dénes **Tervezőszerkesztő:** Darabos Dávid • **Olvasószerkesztő:** Bujdosó Hajnalka, Nagy Judit
 • **Újságírók:** Harangzó Éva, Kovács Lilla, Németh-Zsohár Agnieszka, Sallai Zsófia, Sarnyai Tibor, Szabó Réka Zsuzsanna • **Címlapfotó:** Szilágyi Dénes • **Stockfotó:** Depositphoto
 • **A szerkesztőség címe:** NKE Tóparti épület 108 iroda; 1089 Budapest, Diószegi Sámuel utca 23. • **Tel.:** (1)432-9000/20409 • **e-mail:** bonum.publicum@uni-nke.hu
 • **Nyomdai munka:** PRIME RATE Kft. • **Felelős vezető:** dr. Tomcsányi Péter ügyvezető

LUDOVIKA FESZTIVÁL

2025

TALÁLKOZZUNK JÖVŐRE!